

**Erstes allukrainisches
Deutschlehrerforum**

**BERUFSFELDER DEUTSCH –
Deutsch in Schule und Hochschule
in der Ukraine heute**

25.–26.11.2016

Nationale Technische Universität
„Kiewer Polytechnisches Institut Ihor Sikorskyj“

**Перший загальноукраїнський форум
вчителів німецької мови**

**ПРОФЕСІЙНІ СФЕРИ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ –
німецька мова у школі та ВНЗ
в Україні сьогодні**

25.–26.11.2016

Національний технічний університет України
“Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”

DAAD

Grußworte

Шановні учасники та гості форуму!

Щиросердечно вітаю Вас із відкриттям Першого Всеукраїнського форуму викладачів німецької мови *Професійні сфери німецької мови – німецька мова у школах та ВНЗ України сьогодні!*

Іноземні мови сьогодні є важливим чинником сучасної якісної освіти фахівця, конкурентоздатного на ринку праці, висококваліфікованого, успішного. Залишаючись одним з головних центрів формування технічної еліти країни, Національний технічний університет України *КПІ імені Ігоря Сікорського* приділяє постійну увагу тісній взаємодії з ринком праці. Вивчення ж іноземної мови не може не розглядатися як довготривала і перспективна інвестиція у професійне майбутнє кожного.

Проведення форуму є необхідністю, що покликана внести якісні зміни в організацію навчання іноземних мов, вплинути безпосередньо на якість навчального процесу в цілому, тим самим підвищити ступінь підготовленості майбутніх фахівців.

Професійна підготовка та дослідження в нових сферах знань потребують інтеграції цілої низки дисциплін, які раніше вважалися самостійними і не пов'язаними між собою. Нові форми генерування знань потребують не лише реконфігурації освітніх навчальних програм з метою якісного навчання студентів іноземних мов у ВНЗ України, а й змін в організації та забезпеченні підготовки фахівців, орієнтованих на вирішення складних між-

дисциплінарних проблем. У сфері вищої освіти основний акцент ставиться на питаннях навчальної програми – як у сфері вивчення германістики, так і міжнародних навчальних програм з німецькою як мовою викладання. Власне, для міжнародних навчальних програм вирішальне значення має вихід за межі дисциплін; викладання мови та фаху йдуть пліч-о-пліч. Маємо зосередити зусилля на освоєнні нових методик навчання іноземних мов студентів вишів, на розв'язанні проблеми цілеспрямованого якісного навчання іноземної мови професійного спрямування у вищій школі. Має посилюватися орієнтація на європейську практику гарантій якості вищої технічної освіти. Тому освітні навчальні програми повинні бути в першу чергу модерними та конкурентоспроможними.

Переконаний, що форум стане катализатором нових ідей, що, без сумніву, будуть втілюватися у майбутніх проектах, спрямованих на забезпечення високої якості підготовки кадрів на основі трикутника “освіта-наука-інновації”. Бажаю учасникам форуму невичерпного натхнення, цікавих дискусій, виправданих сподівань та плідної співпраці!

Ректор НТУУ

М. З. Згуровський

КПІ імені Ігоря Сікорського

**Sehr geehrte Damen und Herren,
liebe Deutschlehrerinnen und Deutsch-
lehrer,**

das menschliche Zusammenleben ist ohne Sprache nicht denkbar. Die Sprache ist das wichtigste Kommunikationsmittel. Die Fähigkeit und die Fertigkeit, sich sprachlich auszudrücken, korreliert mit der Intelligenzleistung und der wissenschaftlichen Leistung. In der modernen Welt verstärkter interkultureller Zusammenarbeit eröffnen Kenntnisse bedeutender Fremdsprachen den Menschen neue Perspektiven. Zu den wichtigen Fremdsprachen gehört in der Ukraine zweifellos Deutsch, das hier immer noch gern gelernt, studiert und gesprochen wird. Die deutsche Sprache hat einen wichtigen Beitrag zur ukrainischen Kulturgeschichte geleistet und wird auch heute an ukrainischen Lehranstalten traditionell mit einer guten Ausbildung und besseren Berufsaussichten assoziiert. Diese Tradition soll auch weiterhin gepflegt werden. Darum freuen wir uns ganz besonders, Sie auf dem ersten allukrainischen Deutschlehrerforum *BERUFSFELDER DEUTSCH – Deutsch in Schule und Hochschule in der Ukraine heute* begrüßen zu dürfen.

Das Forum bietet eine besonders breite Auswahl von Veranstaltungen, die die Qualitätssicherung des DaF-Unterrichts zum Ziel haben, auf Probleme und Problemlösungen der germanistischen Ausbildung eingehen, sowie die Möglichkeiten eines Aus- und Umbaus der germanistischen Qualifikationen in der Ausbildung diskutieren, die das Fach attraktiver machen sowie die Berufserwartungen von Deutschlernern

und die Anforderungen des Arbeitsmarktes abgleichen würden.

Das Deutschlehrerforum richtet sich dabei nicht nur an ukrainische Deutschlehrerinnen und Deutschlehrer. Zum Rahmenprogramm der Tagung und speziell zur Eröffnungsveranstaltung am 25. November werden Gäste von der Deutschen und Österreichischen Botschaft in der Ukraine, vom Ministerium für Bildung und Wissenschaft der Ukraine, FachkollegInnen aus dem Ausland, Gastgeber von der Nationalen Technischen Universität der Ukraine *Ihor-Sikorskyj-Polytechnisches Institut Kiew* und alle Interessenten erwartet.

Alla Paslawska

Präsidentin des Ukrainischen Deutschlehrer- und Germanistenverbands

Вельмишановні пані та панове, дорогі вчителі німецької мови,

наше співжиття немислиме без мови. Мова – найважливіший засіб комунікації. Здатність і вміння послуговуватись мовою корелює з духовним потенціалом і науковими досягненнями людини. У сучасному світі інтенсивної міжкультурної співпраці знання провідних іноземних мов відкриває перед її носіями нові перспективи. До важливих іноземних мов в Україні безперечно належить німецька мова, якою тут традиційно охоче спілкуються та яку вивчають у школах і вишах. Німецька мова зробила чільний внесок у розвиток української культури, її й сьогодні асоціюють з гарною освітою та кращими професійними перспективами. Цю традицію варто плекати й надалі. Тому ми надзвичайно раді вітати Вас на Першому загальноукраїнському форумі вчителів німецької мови *ПРОФЕСІЙНІ СФЕРИ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ – німецька мова у школі та ВНЗ в Україні сьогодні*.

Форум пропонує широкий вибір заходів, мета яких – забезпечити якісне викладання німецької мови як іноземної, виокремити проблеми фахової підготовки германістів та окреслити шляхи їхнього вирішення, обговорити можливості вдосконалення наявних та створення нових германістичних кваліфікацій, які б зробили професію привабливішою та відповідали очікуванням як тих, хто вивчає німецьку мову, так і вимогам ринку праці.

У Форумі беруть участь не лише українські вчителі німецької

мови. Серед гостей та учасників офіційного відкриття – представники Посольства Федеративної Республіки Німеччина Київ та Посольства Австрійської Республіки в Україні, Міністерства освіти і науки України, закордонні колеги, господарі з Національного технічного університету України *Київський політехнічний інститут* імені Ігоря Сікорського та всі зацікавлені.

Алла Паславська
Президент Асоціації українських германістів

**Liebe Freunde der deutschen Sprache,
liebe Kolleginnen und Kollegen, werte
Gäste!**

Mit großer Freude dürfen wir Sie hier zum ersten Allukrainischen Deutschlehrerforum *BERUFSFELDER DEUTSCH – Deutsch in Schule und Hochschule in der Ukraine heute!* begrüßen.

Hier und heute wird eine neue Tradition begründet, eine Plattform geschaffen, von der aus wir gemeinsam agieren, arbeiten und Zukunftspläne schmieden wollen.

Dieses Forum bietet uns allen nicht nur eine breite Palette an Workshops und Diskussionen, die für Deutschlehrende vom praktischen Nutzen sind, sondern auch eine Möglichkeit zum intensiven Erfahrungsaustausch und eventuell zur eloquenten Meinungsverteidigung und Meinungsbildung in den Bereichen, die unser Berufsleben ausmachen.

Deutsch baut Brücken zwischen Ländern und Menschen auf und wir alle tragen dazu bei, diese Verständigung leichter, effizienter und freundschaftlicher zu machen.

Eine der größten Herausforderungen für die gegenwärtige Germanistik in der Ukraine ist die Internationalisierung des ukrainischen Bildungssystems. In diesem Kontext müssen Lehrpläne und Curricula an ukrainischen Hochschulen eine grundlegende Reform erfahren. Der damit verbundene qualitative Umbau der Bildung würde den akade-

mischen Austausch begünstigen, die Lernautonomie der Deutschlernenden fördern, sie zielorientierter, risikofreudiger und selbständiger machen sowie die Fachkompetenz der NachwuchswissenschaftlerInnen enorm steigern.

Der Einsatz von neuen Medien, innovative und kompetenzorientierte Unterrichtsmethoden, die die Qualität unserer Bildung steigern, sowie die Umsetzung des errungenen Wissens ins praktische Handeln und berufliche Praxis sind unsere wichtigsten Themen für dieses Forum.

Wir begrüßen aufs Herzlichste bei diesem Forum alle Organisatoren, Freunde und Sponsoren, die ihre freundliche Unterstützung fürs Zustandekommen dieser Tagung bekundet haben, wobei unser besonderer Gruß dem Gastgeber des Forums der Nationalen Technischen Universität *Kiewer Polytechnisches Institut Ihor Sikorskyj* gilt. Diese Universität wird für zwei Tage zur Heimstätte der deutschen Sprache und der ukrainischen Deutschlehrer.

Wir wünschen dem Forum fruchtbare Arbeit, neue Ideen und viel Erfolg bei der Verwirklichung der angestrebten Ziele!

Rostyslav Pylypenko
Präsident des Ukrainischen Hochschulgermanistenverbands

Дорогі друзі німецької мови, дорогі колеги, дорогі гості!

Маємо велику приємність вітати Вас на Першому загальноукраїнському форумі учителів німецької мови *Професійні сфери німецької мови – німецька мова у школі на ВНЗ в Україні сьогодні*.

Сьогодні ми започатковуємо нову традицію, створюючи платформу для здійснення спільної діяльності, плідної роботи, реалізації майбутніх планів. Цей форум надає нам усім можливість не лише взяти участь у різноманітних воркшопах і дискусіях, які мають велику практичну цінність, але й активно обмінятися досвідом, а також, можливо, відстояти свою позицію, сформувати свою думку у тих сферах, які становлять наше професійне життя.

Німецька мова будує мости між країнами і людьми, а ми працюємо на те, щоб порозуміння стало ефективнішим, простішим, дружнім.

Одним з найбільших викликів для сучасної германістики в Україні є інтернаціоналізація української системи освіти. У цьому контексті мають бути ґрунтовно реформовані навчальні плани і програми української вищої школи. Пов'язана з цим якісна перебудова освіти сприятиме обміну у системі вищої школи, автономному навчанню студентів, які вивчають німецьку мову, формуватиме їх цілеспрямованими, самостійними, без страху ризику, а також вагомо підвищить фахову компетентність молодих учених.

Застосування нових засобів навчання, інноваційні і компетентнісно орієнтовані методи навчання, які підвищуватимуть якість нашої освіти, а також утілення досягнутих знань у практичну діяльність і професійну практику – це наші найважливіші теми для цього форуму.

Наші найщиріші вітання на цьому форумі адресуємо усім організаторам, друзям і спонсорам, які виявили свою дружню підтримку задля проведення цієї конференції, але наші особливі вітання звертаємо до господаря форуму - Національного технічного університету «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Цей університет стане на два дні домівкою німецької мови й українських викладачів німецької мови.

Ми зичимо форуму плідної праці, нових ідей і великих успіхів у здійсненні намічених цілей!

Ростислав Пилипенко
Президент Української спілки германістів вищої школи

Tagesprogramm

Erstes allukrainisches Deutschlehrerforum

BERUFSFELDER DEUTSCH**Deutsch in Schule und Hochschule in der Ukraine heute****Programm**

25.–26. November 2016, Kiew

Nationale Technische Universität der Ukraine
„Kiewer Polytechnisches Institut Ihor Sikorskyj“**Freitag, 25. November 2016**

- 09:00–10:00 Ankunft und Anmeldung
Kiew, prosp. Peremohy 37, NTUU „KPI“, korp. 1, Saal des Wissenschaftlichen Rates
- 10:00–10:45 Eröffnung und Grußworte
Stellvertretender Minister für Bildung und Wissenschaft der Ukraine, Pavlo Khobsej
Leiter des Referats für Kultur, Bildung und Minderheiten der Botschaft der Bundesrepublik Deutschland in der Ukraine Dr. Christian Hattendorff
Präsidentin des UDGv, Prof. Dr. Alla Paslavska
Präsident des UHSchGV Kiew, Prof. Dr. Rostyslav Pylypenko
- 10:45–12:15 Plenum zum Thema:
Zur Perspektive der Entwicklung von Deutsch als Fremdsprache in der Ukraine
Stellvertretender Minister für Bildung und Wissenschaft der Ukraine, Pavlo Khobsej - (angefragt)
Situation DaF und aktuelle Tendenzen
Prof. Dr. Jörg-Matthias Roche, Professor für Deutsch als Fremdsprache an der Ludwig-Maximilians-Universität München

- 12:15–13:45 Mittagspause
Bibliothek der NTUU „KPI“
- 13:45–15:15 Workshops + Werkstätten
- 15:15–15:45 Kaffeepause
- 15:45–17:15 Workshops + Werkstätten
- 18.00 Podiumsdiskussion
NTUU KPI, Geb. 1, Saal des Wissenschaftlichen Rates
Deutsch bewegt - mit Deutsch ins Berufsleben
Prof. Dr. Caspari, FU Berlin, Prof. Dr. Huneke, PH Heidelberg, Prof. Dr. Borysko, Kiewer Nationale Linguistische Universität, Pavlo Khobsej, Stellvertretender Minister für Bildung und Wissenschaft der Ukraine, Peter Koslinski, Commerzbank AG, Leiter der Niederlassung Kiew, Elena Koshman, DAAD-Alumna
- 20:00 Empfang (auf Einladung)
Bibliothek der NTUU „KPI“

Samstag, 26. November 2016

- Bibliothek der NTUU „KPI“*
- 09:00–10:30 Präsentation des Ukrainischen Deutschlehrer- und Germanistenverbands (UDGV) und des Ukrainischen Hochschul- und Germanistenverbands Kiew (UHSchGV)
NTUU KPI, Geb. 1, Saal des Wissenschaftlichen Rates
- 10:30–11:00 Kaffeepause
- 11:00–12:30 Workshops + Werkstätten
- 12:30–13:00 Verabschiedung mit Buffett

Перший загальноукраїнський форум вчителів німецької мови
ПРОФЕСІЙНІ СФЕРИ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ
німецька мова у школі та ВНЗ в Україні сьогодні
програма
 25–26 листопада 2016, Київ

Національний технічний університет України
 «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

П'ятниця, 25 листопада 2016

- 09:00–10:00 Прибуття і реєстрація учасників
 Київ, просп. Перемоги, 37, НТУУ
 «КПІ», корп. 1, Зала Вченої Ради
- 10:00–10:45 Відкриття Форуму. Вітальні слова
 Заступник Міністра освіти і науки України,
 Павло Кузьмович Хобзей
 Керівник відділу культури, освіти та національних
 меншин Посольства Федеративної республіки Німеч-
 чина в Україні д-р Крістіан Гаттендорф
 Президент Асоціації українських германістів (АУГ),
 проф. д. філол. н. Алла Паславська
 Президент Української спілки германістів
 вищої школи (УСГВШ) м. Київ, проф. д. філол. н.
 Ростислав Пилипенко
- 10:45 - 12:15 Пленум на тему:
**Перспективи розвитку німецької мови як
 іноземної в Україні**
 Заступник Міністра освіти і науки України,
 Павло Кузьмович Хобзей
**Німецька мова як іноземна: сучасний стан та
 перспективи розвитку**

- Проф. д-р Йорг Маттіас Рохе, професор кафедри
 німецької мови як іноземної Мюнхенського
 університету Людвіга-Максиміліана
- 12:15–13:45 Обідня перерва
 Бібліотека КПІ
- 13:45–15:15 Семінари (воркшопи)
- 15:15–15:45 Перерва на каву
- 15:45–17:15 Семінари (воркшопи)
- 18.00 Круглий стіл
 НТУУ «КПІ», корп. 1, Зала Вченої Ради
**Німецька мова надихає – з нею до успішної
 професійної діяльності**
 за участю проф. д-р Каспарі, проф. д-р Гунке,
 проф. д-р пед.н. Бориско, Хобзей Павло Кузьмович,
 заступник Міністра освіти і науки України, Петер
 Козлінські, керівник філіалу Commerzbank у Києві,
 Олена Кошман, стипендіатка ДААД
- 20:00 Прийом (за запрошенням)
 Бібліотека КПІ

Субота, 26 листопада 2016

- Бібліотека КПІ
- 09:00–10:30 Презентація Асоціації українських германістів
 (АУГ), Української спілки германістів вищої школи
 (УСГВШ)
 НТУУ «КПІ», корп. 1, Зала Вченої Ради
- 10:30 –11:00 Перерва на каву
- 11:00–12:30 Семінари (воркшопи)
- 12:30–13:00 Закриття Форуму і фуршет

Workshops und Werkstätten

Freitag, 25. November 2016

13:45–15:15

Bartucz, Martina

DaF heißt nicht Deutsch als Freizeitsprache

Beck, Michael

Wissenschaftliches Schreiben und akademische Integrität

Bolte-Costabiei, Christiane

Deutsch Lehren Lernen: Das innovative Fort- und Weiterbildungsprogramm des Goethe-Instituts

Brunner, Kati; Oleksyschyna, Larysa

Wissen, was sie tun (sollen): Translatorische Kompetenz als ein mögliches Ausbildungsziel im Bachelorstudium Deutsch.

Ehrenmüller, Jürgen

Österreichisches Deutsch

Huneke, Hans-Werner

Reform der Lehramtsausbildung: Professionsorientierung und Fachlichkeit

Mayrhofer, Lukas

Realien zum Thema Beruf und Arbeitswelt in Sicher!

Mittelstraß, Olaf

Landeskunde als Vorbereitung auf den Deutschlandaufenthalt

Roche, Jörg-Matthias

Grammatik transparent gemacht

Slobodtsova, Iryna; Uhlen, Regina

*Lehrwerkentwicklung für den studienbegleitenden Fachsprachenunterricht*Swanda, Jennifer: *Projekt DaF-Jugendübungsfirma*

Tharan, Almuth

Experimentieren, für die Umwelt aktiv werden, Deutsch lernen

Martina Bartucz

DaF heißt nicht Deutsch als Freizeitsprache

Zeit: 13:45–15:15, 25.11.2016, Raum: 13

Hauptziel erwachsener Kursteilnehmer ist meist Sprachverwendung im beruflichen oder im Ausbildungsumfeld. Um damit verbundene Motivation auszubauen, ist Bedürfnisorientierung unabdingbar. Ob berufsbezogen oder berufsorientiert, als kurstragendes Lehrwerk oder als Zusatzmaterialien – unter den neuen Lehrwerken von Cornelsen finden Sie passende Titel, die bedarfsgerechtes Unterrichten ermöglichen.

Мартіна Баргуш

DaF (німецька мова як іноземна)– це не німецька для відпочинку

Час: 13:45–15:15, 25.11.2016, Кімната: 13

Головною метою дорослих слухачів курсів, як правило, є використання іноземної мови у професійному чи у навчальному середовищі. Важливе значення для розвитку мотивації має орієнтація на потреби. Чи то навчальні посібники або додаткові матеріали для забезпечення профільного чи профорієнтаційного навчання, або для підготовки за певним курсом - серед нової навчальної літератури видавництва «Cornelsen» знайдеться те, що дозволить організувати навчальний процес у відповідності до потреб особистості.

Dr. Michael Beck

Wissenschaftliches Schreiben und akademische Integrität

Zielgruppe: Hochschullehrer, Zeit: 13:45–15:15 Uhr, 25.11.2016, Raum: 12

Im Rahmen des Internationalisierungsprozesses der Ukraine wird die Annäherung an internationale Standards immer wichtiger. Dies gilt auch und besonders für das wissenschaftliche Schreiben. Der Workshop beschäftigt sich mit den Grundlagen und Techniken wissenschaftlichen Schreibens und setzt sich mit akademischer Integrität als unabdingbare Voraussetzung auseinander.

Dabei wird wissenschaftliches Schreiben nicht als rein akademische Fähigkeit verstanden, sondern auch als Schlüsselqualifikation, sich umfassend und vielschichtig mit komplexen Themen auseinander zu setzen.

Д-р Михаель Бек

Наукове письмо та академічна етика

Цільова аудиторія: Викладачі, Час: 13:45–15:15, 25.11.2016, Кімната: 12

У межах процесу інтернаціоналізації України наближення до міжнародних стандартів набуває особливої ваги. Особливо це стосується наукового письма. Воркшоп присвячений основам і технікам написання наукових робіт, а також аналізу академічну етику як їх обов'язкову передумову.

Наукове письмо розглядається в контексті воркшопу не лише як винятково академічна здібність, але і як вміння опрацювати складні теми в їхній цілісності та багатоплановості, що є однією з ключових кваліфікацій.

Christiane Bolte-Costabiei

Deutsch Lehren Lernen: Das innovative Fort- und Weiterbildungsprogramm des Goethe-Instituts

Zeit: 13:45–15:15 Uhr, 25.11.2016, Raum: 10

Zeit: 11:00–12:30 Uhr, 26.11.2016, Raum: 10

In dem Workshop erfahren Sie mehr über den fortbildungsdidaktischen Ansatz von Deutsch Lehren Lernen. Das innovative Konzept der Fort- und Weiterbildung des Goethe-Instituts wurde mit Blick auf das tägliche Handeln und die an eine Lehrkraft im Klassenzimmer gestellten Herausforderungen entwickelt. Traditionelle Themen wie die Vermittlung der Fertigkeiten, von Grammatik und Wortschatz, Phonetik, Literatur, Sozialformen usw. werden in ein kompetenz- und praxisorientiertes Konzept von Fortbildung integriert. In dem Workshop bekommen Sie einen Überblick über die gesamte Reihe und einen vertiefenden Einblick in die DLL Einheit 4 mit dem Titel *Aufgaben, Übungen und Interaktion*. Einzelne Themen werden herausgegriffen und Unterrichtsaktivitäten simuliert und anschließend besprochen. Abschließend bekommen Sie noch eine kurze Einführung in die Durchführung von Praxiserkundungsprojekten (sogenannte PEPs), in denen Lehrkräfte ihre Kompetenzen reflektieren und aktualisieren und die neuen Erkenntnisse in ihrem Unterricht anwenden.

Крістіане Больте-Костабі

Вчимося навчати німецької: інноваційна програма Гете-Інституту з підвищення кваліфікації вчителів німецької мови

Час: 13:45–15:15, 25.11.2016, Кімната: 10

Час: 11:00–12:30, 26.11.2016, Кімната: 10

На семінарі Ви дізнаєтесь більше про підхід до підвищення кваліфікації завдяки програмі DLL «Вчимося навчати німецької». Інноваційна програма Goethe-Institut з підвищення кваліфікації була розроблена з урахуванням проблем та завдань, які виникають у повсякденній професійній діяльності вчителів. Програма, що носить практико-орієнтований характер, включає традиційні теми, такі як набуття знань, умінь та навичок в області граматики та словникового запасу, фонетики, літератури, форм організації соціально-педагогічної діяльності і т. д. Під час семінару Ви отримаєте загальне уявлення про теми підвищення кваліфікації, які пропонує програма *Вчимося навчати німецької*, та детально розглянете модуль 4 даної програми, що носить назву «Завдання, вправи та інтеракція». Окремо зупинитесь на деяких темах, будете моделювати навчальні ситуації та обговорювати їх. І, нарешті, у Вас буде змога коротко ознайомитись із проведенням проектів практичного дослідження (так званих PEP), у ході яких вчителі аналізують, актуалізують свої професійні уміння та застосовують набуті знання у своїй навчальній діяльності.

Kati Brunner, Larysa Oleksyschyna

**Wissen, was sie tun (sollen):
Translatorische Kompetenz als ein mögliches
Ausbildungsziel im Bachelorstudium Deutsch**

Zielgruppe: Hochschullehrer, Zeit: 13:45–15:15 Uhr, 25.11.2016, Raum: 1

Über das Übersetzen und Dolmetschen herrschen vielerlei Klischees. Fortgeschrittene Kenntnisse mehrerer Fremdsprachen und eine hohe Frequenz von Translationsübungen gelten im Allgemeinen als wichtigste Bausteine für den beruflichen Erfolg in diesem Arbeitsfeld. Dementsprechend sehen aktuelle Curricula an ukrainischen Hochschulen vor allem Sprachunterricht und das Übersetzen einer Fülle von Texten aus verschiedenen Fach- und Sachbereichen vor. In der Praxis wird jedoch schnell deutlich, dass professionelle Translatorische Kompetenz weitaus mehr als Sprachkenntnisse und eine hohe Anzahl übersetzter Texte umfasst. Welche Wissensbestände, Fähigkeiten und Fertigkeiten dazugehören und wie diese als Lehrinhalte für die akademische Übersetzer- und Dolmetscherausbildung formuliert werden können, soll am Beispiel der Ergebnisse der Lektorinnenarbeitsgruppe *Translatorische Kompetenz in Bachelorstudiengängen Deutsch in der Ukraine* aufgezeigt und diskutiert werden. Dabei können auch Anregungen für die Neugestaltung und Differenzierung von Bachelor- und Masterstudiengängen gewonnen werden.

Каті Бруннер, Лариса Олексішина

**Відати, що (слід) творити:
перекладацька компетентність як можлива освітня
мета бакалаврських програм з германістики**

Цільова аудиторія: Викладачі, Час: 13:45–15:15, 25.11.2016, Кімната: 1

Чимало стереотипів побутує щодо письмового та усного перекладу. Глибоке знання кількох іноземних мов й інтенсивна перекладацька практика вважаються назагал найважливішими підвалинами для професійного успіху у цій сфері діяльності. Відповідно, теперішні навчальні програми в українських вищих навчальних закладах передбачають передусім викладання іноземної мови та переклад цілої низки текстів найрізноманітнішого фахового і тематичного спрямування. Утім, на практиці швидко стає зрозумілим, що професійна перекладацька компетентність передбачає значно більше, ніж знання мови та велику кількість перекладених текстів. Які знання, уміння та навички сюди відносяться і як можна викласти їх у змісті навчальних програм для академічної перекладацької освіти – усе це буде показано та обговорено на прикладі висновків викладацької робочої групи *Перекладацька компетентність у бакалаврських програмах з германістики в Україні*. У результаті дискусії можуть також виникнути ідеї стосовно реформування та розмежування навчальних планів бакалаврських і магістерських програм.

Mag. phil. Jürgen Ehrenmüller

Österreichisches Deutsch

Zeit: 13:45–15:15, 25.11.2016, Raum: 14

Der Workshop beschäftigt sich mit dem Österreichischen Deutsch und seinen Charakteristika: seiner spezifischen Lexik (den Austriaismen wie *absitzen*, *Anbot*, *Kasten* und *heurig*), seinen spezifischen Phraseologismen (wie *etwas nicht beim Schnapsen/Lotto gewonnen haben*) und seinen Besonderheiten in der Grammatik (wie z. B. den unterschiedlichen Gebrauch des Fugen-s, etwa *Zugsverpätung* statt *Zugverspätung*, aber kein Fugen-s bei *Schadenersatz*) und in der Aussprache (wie etwa die unterschiedliche Aussprache von Lehnwörtern und kein stimmhaftes s [z] im Anlaut).

Auch die pragmatische Ebene des Österreichischen Deutsch wird thematisiert, auf der sich im Vergleich zu Deutschland z. B. Unterschiede beim Gebrauch von (akademischen) Titeln, Kommunikationsmustern und Höflichkeitskonventionen zeigen.

Die Teilnehmer/innen erfahren im Workshop ferner, inwiefern die Sprachenwelt der untergangenen Donaumonarchie, das Italienische, Slowenische, Tschechische, Slowakische und Ungarische wie auch das Jiddische die österreichische Standardvarietät beeinflusst haben.

Einen eigenen Teil wird schließlich auch die Bedeutung der Plurizentrik der deutschen Sprache für den Unterricht in Hochschule und Schule bilden.

Mag. філ. Юрген Еренмюллер

Німецька мова по-австрійськи

Час: 13:45–15:15, 25.11.2016, Кімната: 14

На семінарі основна увага буде приділена австрійському різновиду німецької мови та його характерним особливостям, що відображаються у специфічній лексиці (австріацизмах, наприклад, *absitzen*, *Anbot*, *Kasten* та *heurig*), специфічних фразеологізмах (наприклад, *etwas nicht beim Schnapsen/Lotto gewonnen haben*), у граматиці (наприклад, відмінності у вживанні сполучного елемента -s *Zugsverpätung* замість *Zugverspätung*, але відсутність сполучного елемента -s у слові *Schadenersatz*) та у вимові (як наприклад, відмінності у вимові запозичених слів та приглушення дзвінкого приголосного s [z] на початку слова чи складу).

У ході семінару також буде обговорюватися і прагматичний рівень австрійського різновиду німецької мови, який розкриває порівняно з Німеччиною, наприклад, відмінності у застосуванні (вчених) звань, комунікаційних зразків та правил ввічливості.

Окрім того, учасники семінару дізнаються, який вплив мали на австрійський стандартний різновид німецької мови мовний світ Дунайської монархії, а також італійська, словенська, чеська, словацька та угорська мови та мова ідиш.

І, нарешті, окрему частину семінару буде присвячено значенню плюріцентрики для викладання німецької мови у вищих навчальних закладах та школах.

Prof. Dr. Hans-Werner Huneke

Reform der Lehramtsausbildung: Professionsorientierung und Fachlichkeit

Zielgruppe: Hochschullehrer, Dekane, Zeit: 13:45–15:15, 25.11.2016

Raum: Sal katalogiv

Sprachen: Deutsch/Ukrainisch mit Simultanübersetzung

Die Ausbildung von Lehrerinnen und Lehrern wird in Deutschland von den früheren Staatsexamensstudiengängen auf die Bachelor-Master-Struktur umgestellt und damit in die Studienreform im Gemeinsamen Europäischen Hochschulraum eingefügt. Dieser Prozess ist in allen Bundesländern Anlass, ihre curricularen Grundlagen kritisch zu reflektieren und Reformen umzusetzen. Am Beispiel des Landes Baden-Württemberg wird gezeigt, welche Elemente der Lehrerausbildung sich bewährt haben und beibehalten werden (z. B. Zwei-Fächer-Prinzip, Zweiphasigkeit mit Studium und schulischem Vorbereitungsdienst), welche neu diskutiert werden (z. B. Verknüpfung von schulpraktischen und fachlichen Studienanteilen, wissenschaftliche Fachdidaktik, Forschungsorientierung, Umgang mit Diversität) und wie die Ergebnisse dieser Diskussionen umgesetzt werden. Die Teilnehmer des Workshops sind eingeladen, den Vergleich mit der Lehramtsausbildung in ihrem Land einzubringen.

Проф. д-р Ганс-Вернер Гунек

Реформа педагогічної освіти: профорієнтація та фаховість

Цільова аудиторія: викладачі вищих навчальних закладів, декани,

Час: 13:45–15:15, 25.11.2016, Кімната: Зал каталогів

Мова: німецька/українська, синхронний переклад

Попередня система освітньої підготовки вчителів у Німеччині, що завершувалася складанням державних іспитів, була замінена бакалаврсько-магістерською структурою і таким чином інтегрована в освітню реформу спільного європейського простору вищої освіти. Для всіх федеральних земель цей процес став нагодою для критичного аналізу основних засад навчальних програм та проведення реформ. На прикладі землі Баден-Вюртемберг буде показано, які елементи освітньої підготовки вчителів добре себе зарекомендували і будуть збережені (наприклад, принцип двох спеціальностей, двоетапна система з навчанням та підготовкою до викладання у школі), а які будуть знову обговорюватися (причому, поєднання таких елементів навчання, як шкільна практика та фахова підготовка, наукова дидактика фаху, зорієнтованість на дослідження, робота з різними соціальними групами) і яким чином будуть втілюватися результати цих дискусій. Учасників воркшопу запрошуємо провести порівняння із освітньою підготовкою вчителів в їхній країні.

Mag. Lukas Mayrhofer

Realien zum Thema Beruf und Arbeitswelt in *Sicher!*

Zeit: 13:45–15:15, 25.11.2016, Raum: 5

Besonders die Mittelstufe ist sowohl für Lernende als auch für Lehrende eine Herausforderung – bisher erworbenes Wissen muss gefestigt und gleichzeitig soll Neues gelernt werden. Etwaige Lücken sollen geschlossen und gleichzeitig die Basis für den erfolgreichen Abschluss von B2+ bzw. C1 gelegt werden. Dazu kommen die unterschiedlichen Motive der Lernenden: Manche konzentrieren sich auf die Verwendung ihrer Sprachkenntnisse im Alltag oder im Rahmen ihres Studiums, viele richten aber schon gezielt den Fokus auf den Einsatz von Deutsch im Berufsleben.

Mit *Sicher!* können Lehrende auf die Vielfalt der Bedürfnisse Rücksicht nehmen und gleichzeitig Schwerpunkte im Kontext Alltag und Beruf setzen. Hierfür bietet das Lehrwerk eine dem jeweiligen Niveau optimal angepasste Auswahl an Themen und Übungen und ermöglicht einen spannenden Unterricht und erfolgreiches Lernen. Dank des bewährten Aufbaus in Module werden zu jeder Fertigkeit zeitgemäße Inhalte und aktuelle Themen geboten.

Anhand mehrerer praxisorientierter Beispiele lernen Sie den Einsatz von *Sicher!* im Unterricht kennen und können im Workshop sowohl die Perspektive der Lehrenden als auch der Lernenden einnehmen.

Mag. Лукас Майргофер

Реалії світу професій та трудового життя в *Sicher!*

Час: 13:45–15:15, 25.11.2016, Кімната: 5

Як у вчителів, так і в учнів виникають певні труднощі особливо на середньому ступені навчання, коли необхідно закріпити здобуті знання і в той же час отримати нові, коли необхідно закрити можливі прогалини в знаннях і водночас закласти основу для успішного завершення рівня B2 та C1. До цього всього слід ще додати різні мотиви учнів: деякі зосереджуються на використанні своїх мовних навичок у повсякденному житті або під час навчання, але багато хто фокусує увагу на використанні німецької мови у професійній діяльності.

Завдяки посібнику *Sicher!* вчителі мають можливість приділити увагу різноманітним темам та водночас зробити акцент на повсякденне та професійне спілкування. Посібник пропонує великий вибір тем та вправ, адаптованих під певний рівень, та перетворить навчання на захоплююче, успішне заняття. Завдяки продуманій модульній системі підручник наповнений новим змістом та сучасними темами для розвитку кожної мовленнєвої навички.

На основі практичних прикладів Ви познайомитесь, як саме використовувати підручник *Sicher!* на уроках, та зможете поставити себе як на місце учнів, так і вчителів.

Olaf Mittelstraß

Landeskunde als Vorbereitung auf den Deutschlandaufenthalt

Zielgruppe: Hochschullehrer, Zeit: 13:45–15:15 Uhr, 25.11.2016, Raum: 2

Der Landeskundeunterricht in der ukrainischen Germanistik sollte die Beschreibung und Analyse eines aktuellen und differenzierten Deutschlandbildes beinhalten. Dieses vermittelt zu bekommen, ist vor allem für solche Studierenden wichtig, die während oder nach dem Studium einen Deutschlandaufenthalt planen. Oftmals gehen Studierende mit völlig falschen Vorstellungen nach Deutschland und erleiden dort einen Kulturschock. Diesen kann man zwar oft nicht vermeiden, doch gilt es, auf ihn vorbereitet zu sein und zu lernen, mit den neuen Situationen im Gastland umzugehen. In unserem Workshop sollen landeskundlich relevante Ideen, wie man einen Deutschlandaufenthalt bestmöglich vorbereiten kann, diskutiert und zu erwartende Erfahrungen der Teilnehmenden ausgetauscht werden.

Олаф Мігельштрасс

Країнознавство як підготовка до перебування у Німеччині

Цільова аудиторія: Викладачі, Час: 13:45–15:15, 25.11.2016, Кімната: 2

Викладання країнознавства в українській германістиці має містити опис та аналіз актуального та диференційованого образу Німеччини. Отримати такі знання важливо насамперед для тих студентів, які під час або після свого навчання планують перебування у Німеччині. Нерідко студенти їдуть до Німеччини з абсолютно помилковими уявленнями і переживають там культурний шок. Хоча останнього часто не можна уникнути, проте має сенс підготуватися до нього і навчитися справлятися з новими ситуаціями у цільовій країні. На нашому воркшопі будуть обговорюватися пов'язані з країнознавством ідеї, як найкраще підготуватися до перебування у Німеччині і які враження очікують на учасників.

Prof. Dr. Jörg-Matthias Roche

Grammatik transparent gemacht

Zeit: 13:45–15:15 Uhr, 25.11.2016, Raum: 11

Zeit: 15:45–17:15 Uhr, 25.11.2016, Raum: 11

Grammatik gilt als wichtigste Grundlage des Fremdsprachenunterrichts, ist aber bei Schülerinnen und Schülern wenig beliebt und oft auch nicht sonderlich effizient. Trotz vielfacher Wiederholungen und Übungen. Woran liegt das? Der Workshop sucht die Antworten in neuen linguistischen Ansätzen, die die Grammatik nicht als abstrakte, sinnfreie und lebensferne Regeln begreifen, sondern als nachvollziehbare Abbildung der Gebrauchsbasiertheit von Sprache (Kognitive Linguistik). Zusammen mit neuen, handlungsorientierten Ansätzen der Sprachdidaktik wird daraus das spannende Konzept der Kognitiven Sprachdidaktik, das aber mit dem früheren Verständnis von „Kognitivierung“ gar nichts zu tun hat.

Vielmehr nutzt es Bilder und Metaphern, so genannte didaktische Metaphern, um sprachliche Regeln angemessen darzustellen und transparent und lernbar zu machen. Erstaunlicherweise führt der etwas komplexer erscheinende theoretische Rahmen dann zu sehr eingänglichen, nachhaltig positiv wirkenden Darstellungen und Animationen

Проф. д-р Йорг Маттіас Рохе

Граматика – просто та зрозуміло

Час: 13:45–15:15, 25.11.2016, кімната: 11

Час: 15:45–17:15, 25.11.2016, кімната: 11

Граматика є найважливішою основою викладання іноземної мови, але вона не користується великою популярністю серед учнів, та й часто робить навчальний процес не особливо ефективним, не зважаючи на безліч повторень та вправ. У чому причина? Семінар передбачає пошук відповідей щодо нових лінгвістичних підходів, які розглядають науку граматику не як абстрактні, безглузді правила, далекі від життя, а саме як зрозуміле відображення теорії вживання мови (когнітивна лінгвістика). Разом із новими підходами до мовної дидактики, орієнтованими на практичні дії, ми отримуємо захоплюючу концепцію Когнітивної мовної дидактики, яка не має абсолютно нічого спільного із колишнім поняттям «когнітивації».

Більше того, для того, щоб подача граматичних правил була простою і легкою для засвоєння, концепція має на увазі застосування малюнків та метафор, так би мовити «дидактичних метафор». Як не дивно, але теоретичні основи, які на перший погляд видаються дещо важкими, перетворюються у доступні зображення та анімації, які протягом довгого часу зберігають неймовірно позитивний ефект.

Iryna Slobodtsova, Olena Menshykova, Regina Uhlen

Lehrwerkentwicklung für den studienbegleitenden Fachsprachenunterricht

Zielgruppe: Hochschullehrer, Zeit: 13:45–15:15 Uhr, 25.11.2016,

Raum: Sal dovidkovo-bibliografitschnoi Inf.

Immer mehr Studierende an technischen und naturwissenschaftlichen Universitäten in der Ukraine wählen im studienbegleitenden Fremdsprachenunterricht Deutsch, oft im Rahmen von kooperativen Studiengängen mit deutschen Hochschulen. So wächst der Bedarf an Dozenten, die Fachsprache unterrichten, wobei die Vorbereitung im Studium auf diese Aufgaben oft minimal ist. Auch das Unterrichtsmaterial ist ein Problem: Lehrwerke für Deutsch als Fachsprache existieren in der Ukraine kaum, Lehrwerke aus Deutschland sind meistens zu teuer. Die Deutsche Technische Fakultät an der Polytechnischen Universität Odessa erstellt deshalb seit 15 Jahren Lehrwerke und Unterrichtsmaterial selbst. In unserem Workshop wollen wir unsere Erfahrungen weitergeben. Die Themen sind: Curriculumentwicklung, Lehrwerkerstellung, Zusammenarbeit mit deutschen Partneruniversitäten, sprachliche Vorbereitung von Aufenthalten deutscher Gastdozenten, Weiterbildung der Lehrkräfte in den Fachbereichen Wirtschaft, Technik, IT.

Ірина Слободцова, Олена Меньшикова, Регіна Улен

Розробка посібників з викладання фахової мови для неспеціальних факультетів

Цільова аудиторія: Викладачі, Час: 13:45–15:15, 25.11.2016,

Кімната: Зал довідково-бібліографічної інф.

Усе більше студентів технічних та природничих університетів в Україні обирають заняття з німецької мови, часто у рамках спільних з німецькими ВНЗ навчальних програм. Таким чином зростає потреба у викладачах фахової німецької, при цьому навчальна підготовка таких спеціалістів часто мінімальна. Проблемою є також навчальний матеріал: підручників з фахової німецької в Україні практично немає, посібники з Німеччини зазвичай надто дорогі. З цієї причини Німецький технічний факультет при ОНПУ (Одеський політехнічний університет) вже 15 років самостійно розробляє підручники та матеріали для занять. У цьому воркшопі ми хочемо поділитися нашим досвідом. Темі наступні: розробка навчальних програм, створення посібників, співпраця з німецькими партнерськими університетами, мовна підготовка візитів запрошених викладачів з Німеччини, підвищення кваліфікації викладацьких кадрів у сфері економіки, техніки, інформаційних технологій.

Jennifer Swanda

Projekt DaF-Jugendübungsfirma

Zeit: 13:45–15:15, 25.11.2016, Raum: 15

Der Workshop soll Möglichkeiten aufzeigen, junge Kursteilnehmerinnen und Kursteilnehmer in spielerischer Form und mit für sie relevanten berufsbezogenen Themen vertraut zu machen und ihr Interesse für verschiedene Berufsbilder zu wecken. Geeignete Lehrwerke und Materialien werden in den Workshop miteinbezogen und können ausprobiert werden.

Inhalte sind die Gründung einer fiktiven Firma, vorstellen von Simulationen und Rollenspielen sowie Vorschläge zu Schwerpunktthemen wie Konferenzen, Präsentationen, (E-Mail-)Korrespondenz und interkultureller Kommunikation.

Ein später durchgeführtes Projekt mit der Klasse oder dem Kurs könnte eine enge Verbindung zwischen der Unternehmenswelt und dem Erlernen von Deutsch als Fremdsprache herstellen. Hierfür werden Beispiele und Möglichkeiten aufgezeigt. Es wird natürlich auch Raum für Diskussionen und eigene Anregungen geben, um einen regen Austausch und spätere Verknüpfung der „Übungsfirmen“ zu fördern.

Дженніфер Сванда

Проект Німецька мова як іноземна (DaF) – навчальна фірма для молоді

Час: 13:45–15:15, 25.11.2016, Кімната: 15

Семинар покликаний показати, як в ігровій формі ознайомлювати слухачів курсів із темами професійного направлення та викликати їхній інтерес до різних видів професій. Для цього учасники семінару матимуть змогу випробувати відповідні посібники та навчальні матеріали, які будуть представлені на семінарі.

На семінарі будуть розглянуті такі питання, як: створення умовної фірми, імітація ситуації та рольові ігри, а також пропозиції до таких ключових питань, як конференція, презентація, (E-Mail-)кореспонденція та міжкультурна комунікація.

Проект, реалізований з учнями чи слухачами курсів, міг би створити тісний зв'язок між підприємницьким світом та вивченням німецької мови як іноземної. Як це все виглядає, Ви дізнаєтесь на семінарі на прикладах. Звичайно буде створено простір для дискусій та висловлення власних пропозицій, що сприятиме живому обміну та подальшому приєднанню до «навчальних фірм».

Almuth Tharan

Experimentieren, für die Umwelt aktiv werden, Deutsch lernen

Zeit: 13:45–15:15 Uhr, 25.11.2016, Raum: 9

Zeit: 11:00–12:30 Uhr, 26.11.2016, Raum: 9

Der Workshop gibt einen Einblick in verschiedene Möglichkeiten, sich mit ökologischen Fragen auseinanderzusetzen und/oder für mehr Umweltschutz aktiv zu werden und dies ganz nebenbei auf Deutsch zu tun.

Bei Experimenten mit einfachen, überall vorhandenen Materialien wird zum einen die deutsche Sprache trainiert – denn die Aufgaben und Beschreibungen wollen ja verstanden werden, damit dann alles klappt. Beim praktischen Experimentieren werden Erkenntnisse in Sachen erneuerbare Energien gewonnen. Oder es wird auf Deutsch eine ökologische Bestandsaufnahme in der eigenen Stadt/dem eigenen Dorf geplant und durchgeführt. Anschließend werden Ideen und Initiativen für Verbesserungen entwickelt.

Im Workshop können die Teilnehmenden einzelne Experimente und Aktionsvorschläge ausprobieren. Die Arbeitsblätter und Aktionsvorschläge werden als Reader zusammengestellt, den die Teilnehmenden mit nach Hause nehmen können.

Альмут Таран

Експериментуємо, активізуємо свої дії на захист на- вколишнього середовища, вивчаємо німецьку мову

Час: 13:45–15:15, 25.11.2016, кімната: 9

Час: 11:00–12:30, 26.11.2016, кімната: 9

Семинар знайомить учасників із різними шляхами вирішення екологічних проблем та показує, як активізувати свої дії на захист навколишнього середовища і, доречі, робити це все німецькою мовою.

Під час проведення експериментів із простими предметами, які можна знайти у повсякденному житті, тренуються навички німецької мови – тому що для того, щоб все вийшло, необхідно зрозуміти завдання та опис експерименту. У ході практичного проведення експерименту учасники семінару отримують знання з області відновлювальної енергії, або ж німецькою мовою планують та проводять оцінку екологічного стану свого міста / свого села, і на заключення розробляють ідеї та ініціативи для покращення екологічного стану.

Під час семінару учасники матимуть змогу випробувати деякі експерименти та пропозиції. Робочі листи і пропозиції складаються в формі Reader. Їх учасники зможуть взяти із собою.

Freitag, 25. November 2016

15:45–17:15

Behnen, Jutta

DaF-Studienmodule: Ein DAAD-Programm zur Förderung der akademischen Deutschlehrer- und -dozentenausbildung weltweit

Böhm, André; Tsisar, Andrii

Zentrale Fremdsprachenausbildung für Hörer aller Abteilungen?

Bondarenko, Elena

Unterrichten mit digitalen Medien: mobile Endgeräte im Deutschunterricht

Dzykovich, Olga; Klotz, Ludmilla; Lange, Anja

Ein Landeskundecurriculum für die Germanistik- und Übersetzerstudiengänge?

Holub, Ivanna

Europa im Deutschunterricht erleben (mit der Webseite des Goethe-Instituts Ukraine „Europa an die Schulen“)

Klapper, Danny

Vier Möglichkeiten, einen literarischen Text zu befragen

Mayrhofer, Lukas

Selbstentdeckende Grammatik im neuen Lehrwerk Planet Plus

Paslavska, Alla; Petraschtschuk, Natalya; Beck, Michael

Die Curriculumsdiskussion in der Ukraine

Roche, Jörg-Matthias

*Grammatik transparent gemacht*Sotnykova, Svitlana: *Wortschatzarbeit und Lernstrategien*

Syno, Viktoria

Einsatz von authentischen Videos im Unterricht

Zhdanova, Natalie

Der studienbegleitende Deutschunterricht: vom Curriculum zur Praxis

Jutta Behnen

DaF-Studienmodule: Ein DAAD-Programm zur Förderung der akademischen Deutschlehrer- und -dozentenausbildung weltweit

Zielgruppe: Hochschullehrer, Zeit: 15:45–17:15 Uhr, 25.11.2016, Raum: 1

Mit dem neuen DAAD-Förderprogramm *DaF-Studienmodule* soll die akademische Ausbildung von Deutschlehrern und -dozenten unterstützt werden. Dafür entwickelt der DAAD gemeinsam mit Expertinnen und Experten deutscher Hochschulen Materialien für den Einsatz in Germanistik-Studiengängen weltweit. Neben Themen wie Methodik und Didaktik sowie Fach- und Berufskommunikation ist auch dem Thema Mehrsprachigkeit und Tertiärsprachendidaktik ein eigenes Studienmodul gewidmet. Neben einer Vorstellung des Programms *DaF-Studienmodule*, insbesondere des Moduls zum Thema Mehrsprachigkeit/Tertiärsprachendidaktik, sollen die konkreten Einsatzmöglichkeiten an ukrainischen Hochschulen gemeinsam diskutiert werden.

Ютта Бенен

Навчальні модулі з німецької мови як іноземної: програма DAAD для сприяння академічному обміну викладачами німецької у світі

Цільова аудиторія: Викладачі, Час: 15:45–17:15, 25.11.2016, Кімната: 1

Нова програма підтримки *Навчальні модулі з німецької мови як іноземної* спрямована на підтримку освітньої підготовки викладачів німецької. З цією метою DAAD спільно із експертами з німецьких вузів розробляє матеріали для впровадження їх у навчальні програми з германістики по всьому світі. Крім таких тем, як методика і дидактика, а також фахова і професійна комунікація, окремий навчальний модуль присвячено темі багатомовності та дидактиці вивчення третьої мови. Поряд з представленням програми про навчальні модулі з німецької як іноземної, зокрема модуля про багатомовність/дидактику вивчення третьої мови, відбудеться також спільне обговорення конкретних можливостей їхнього впровадження в українських вищих навчальних закладах.

André Böhm, Andrii Tsisar

Zentrale Fremdsprachenausbildung für Hörer aller Abteilungen?

*Zielgruppe: Hochschullehrer, Zeit: 15:45–17:15 Uhr, 25.11.2016,
Raum: Sal dovidkovo-bibliografitschnoi Inf.*

Eine allgemeine Fremdsprachenausbildung für Hörer aller Fakultäten statt intensives Germanistik-Studium? Deutsch für den Beruf, Deutsch für eine internationale Karriere, Deutsch als Wissenschaftssprache? Angesichts dessen, dass die Zahl der Deutschlerner an den Schulen und an den Universitäten stark rückläufig ist und die Deutschkenntnisse auch bei Germanistik-Studenten nicht immer „das Gelbe vom Ei“ sind, wollen wir in diesem Workshop überlegen, wie der Deutsch-Unterricht effektiver und attraktiver gemacht und wie vor allem Studenten aus nicht-philologischen Fachrichtungen zum Deutschlernen motiviert werden können. Wäre es zum Beispiel eine Überlegung wert, die Germanistik als Ausbildungsprofil (Deutschlehrer, Dolmetscher) und als Wissenschaft an bestimmten Hochschulen zu konzentrieren, um so Bedingungen für die Einrichtung von Fremdsprachenzentren zu schaffen? Wir berichten aus der eigenen Praxis eines Sprachlernzentrums an der Universität Luzk und möchten die Diskussion und den Erfahrungsaustausch mit Kollegen aus anderen Hochschulen, mit ähnlichen Probleme anregen.

Андре Бьом, Андрій Цісар

Чи потрібне централізоване викладання іноземної мови студентам усіх факультетів?

*Цільова аудиторія: Викладачі, Час: 15:45–17:15, 25.11.2016,
Кімната: зал довідково-бібліографічної інформ*

Загальна мовна підготовка для слухачів усіх факультетів замість інтенсивного вивчення германістики? Німецька для професії, німецька для міжнародної кар'єри, німецька як мова науки? З огляду на суттєве скорочення числа тих, хто вивчає німецьку у школах та університетах, та не завжди найкращу якість знань німецької навіть у студентів германістики, на цьому воркшопі ми хочемо розглянути, як зробити викладання німецької ефективнішим та цікавішими і передусім як мотивувати студентів нефілологічних спеціальностей до вивчення німецької мови. Чи варто, наприклад, замислитись над тим, аби зробити германістику освітнім (підготовка викладачів німецької, перекладачів) та науковим профілем конкретних університетів, аби в такий спосіб створити умови для створення центрів з вивчення іноземної мови? Ми розповімо про наш власний досвід центру німецької мови при університеті в Луцьку і прагнемо дискусії та обміну думками з колегами з інших інституцій, які стикаються з подібними проблемами.

Doz. Elena Bondarenko

Unterrichten mit digitalen Medien: mobile Endgeräte im Deutschunterricht

Zeit: 15:45–17:15, 25.11.2016, Raum: 9

In der heutigen Gesellschaft sind mobile Endgeräte zu alltäglichen Begleitern geworden. Handys, Smartphones, Tablets werden immer günstiger und sind bei Kindern und Jugendlichen sehr verbreitet. Neben dem Telefonieren werden sie aber vorwiegend zum Musikhören, Spielen und Kommunizieren in sozialen Netzwerken eingesetzt. Lassen sich mobile Endgeräte sinnvoll und effizient in den Unterrichtsprozess einbinden? Ist dabei viel Medienerfahrung nötig? Wie kann man die einfachsten Möglichkeiten dieser Werkzeuge nutzen, um den Unterricht interaktiv zu gestalten? In diesem Workshop werden wir zusammen nach Antworten auf diese Fragen suchen, indem wir den Einsatz von mobilen Endgeräten zur Förderung verschiedener Fertigkeiten anhand von einigen Beispielen ausprobieren.

Доц. Єлена Бондаренко

Викладання з використанням цифрових мультимедійних технологій: засоби мобільного зв'язку на заняттях німецької мови

Час: 15:45–17:15, 25.11.2016, Кімната: 9

Засоби мобільного зв'язку стали в сучасному суспільстві нашим повсякденним супутником. Мобільні телефони, смартфони, планшети стають все біль доступними і широко поширені серед дітей і молоді. Використовуються вони ними, однак, в основному лише для того, щоб послухати музику, пограти і поспілкуватися в соціальних мережах. Чи є можливість розумної та ефективної інтеграції мобільних засобів зв'язку в процесі навчання? Чи потрібен для цього великий досвід роботи з цифровими мультимедійними засобами? Яким чином можна використовувати найпростіші функції цих технічних засобів, щоб зробити заняття інтерактивними? Відповіді на ці питання ми будемо разом шукати на семінарі, проаналізувавши для цього деякі приклади використання мобільних засобів зв'язку для формування різних навичок і вмінь.

Olga Dzykovich, Ludmilla Klotz, Anja Lange

Ein Landeskundecurriculum für die Germanistik- und Übersetzerstudiengänge?

Zielgruppe: Hochschullehrer, Zeit: 15:45–17:15 Uhr, 25.11.2016, Raum: 2

Germanisten und Übersetzer studieren nicht nur die deutsche Sprache, sondern auch Literatur, Geschichte und Kultur. Am Ende ihres Studiums sollten sie Experten für die deutschsprachigen Länder und eine kulturelle Auskunftsperson sein. In der Realität sind sie nicht immer besser informiert, als ein Normalbürger, der sich für Deutschland interessiert. Deshalb will dieser Workshop diskutieren, was ein Germanist oder Übersetzer gegenüber jemandem, der in Deutschland lebt, wissen sollte. Welche Namen sollten bekannt sein? Welches Wissen ist nötig? Welche Grundkenntnisse der deutschen Kultur sollte der Studierende haben und was sind überhaupt Grundkenntnisse der deutschen Kultur? Der Workshop richtet sich an Hochschuldozentinnen und -dozenten, die in deutschsprachigen Studiengängen sowie Germanistik und Übersetzungswissenschaft arbeiten und Landeskunde unterrichten oder sich mit Curriculumsfragen beschäftigen möchten.

Ольга Дзикович, Людмила Клотц, Аня Ланге

Навчальна програма з німецького країнознавства для спеціальностей Філологія та Переклад?

Цільова аудиторія: Викладачі, Час: 15:45–17:15, 25.11.2016, Кімната: 2

Германісти та перекладачі вивчають не лише німецьку мову, але й літературу, історію та культуру німецькомовних країн. Наприкінці свого навчання від них очікують, що вони стануть експертами з питань, що стосуються цих країн, та знавцями їхньої історії та культури. У реальності ж вони часто не більш поінформовані ніж пересічні громадяни, що цікавляться Німеччиною. Тому метою цього воркшопу є обговорити, що повинен знати германіст чи перекладач в порівнянні з тими, хто живе в Німеччині. Які імена повинні бути йому відомі? Які знання необхідні? Які базові уявлення про німецьку культуру повинен мати студент і що взагалі належить до базових уявлень про німецьку культуру? Цей воркшоп орієнтується на викладачів вищих навчальних закладів, що викладають країнознавство на німецькомовних факультетах, германістам чи перекладачам або хотіли б займатися складанням навчальних програм.

Dr. päd. Ivanna Holub

Europa im Deutschunterricht erleben (mit der Webseite des Goethe-Instituts Ukraine *Europa an die Schulen*)

Zeit: 15:45–17:15 Uhr, 25.11.2016, Raum: 13

Mit der Webseite *Europa an die Schulen* trägt das Goethe-Institut Ukraine die Länder, die Politik und die Schüler der Europäischen Union in den Deutschunterricht an ukrainischen Schulen.

Die Webseite ist sowohl in den Inhalten als auch im Sprachniveau (A2–B1) und im Layout schülergerecht gestaltet und geht über die rein informativen Themenbereiche, wie Geschichte der EU und deren Institutionen, hinaus, indem sie ihre Nutzer/innen zur Diskussion über die Kinderrechte anregt. Den Anstoß dazu geben 27 Video-Interviews mit Jugendlichen aus fast allen EU-Mitgliedsländern zum Thema *Was darfst und möchtest du in deiner Schule mitbestimmen?*

Da die Webseite *Europa an die Schulen* für den aktiven Gebrauch im Schulunterricht gedacht ist, enthält sie auch Lehrerhandreichungen mit mehreren Didaktisierungen und schon fertigen Arbeitsblättern.

In diesem Workshop lernen Sie die Webseite *Europa an die Schulen* kennen und bekommen Anregungen und Tipps, wie Sie anhand der Webseite Ihren Deutschunterricht gestalten können. Zu diesem Zweck werden Sie im Workshop einige Aufgaben aus den Lehrerhandreichungen selbst ausprobieren, reflektieren und über Einsatzmöglichkeiten in Ihrem eigenen Unterricht diskutieren.

Канд. пед. наук Іванна Голуб

Відчуймо Європу на уроках німецької мови (за допомогою веб-сторінки Гете-Інституту Європу в школи)

Час: 15:45–17:15, 25.11.2016, кімната: 13

За допомогою веб-сторінки Гете-Інституту Європу в школи знайомить українських школярів із політикою ЄС, країнами-членами та з їхніми ровесниками із цих країн.

Сторінка за своїм змістом і художнім оформленням відповідає інтересам школярів та їхнім рівням володіння німецькою мовою (A2–B1). Вона виходить за межі суто інформативного матеріалу, як наприклад: історія ЄС та її офіційні установи, і запрошує підлітків та молодих людей до дискусії про права дитини. Приводом для цього є 27 відеоінтерв'ю інтерв'ю з школярами із майже всіх країн ЄС на тему: *Що ти маєш право і хотів би вирішувати у своїй школі?*

Окрім того веб-сторінка має чимало дидактичних розробок для вчителів, що дозволяє ефективно працювати із матеріалом на шкільних уроках.

Учасники семінару, присвяченому веб-сторінці *Європа для шкіл*, матимуть нагоду познайомитись з нею ближче і отримають поради щодо використання матеріалів на уроках. З цією метою вони випробують на семінарі деякі розроблені авторами проекту завдання і проаналізують можливості їхнього застосування на своїх заняттях.

Danny Klapper

Vier Möglichkeiten, einen literarischen Text zu befragen

Zielgruppe: Hochschullehrer, Zeit: 15:45–17:15 Uhr, 25.11.2016, Raum: 12

In der ukrainischen Germanistik werden in Lehre und Forschung (literarische) Texte zumeist technisch, d. h. aus linguistischer Perspektive befragt. Doch gibt es freilich andere Möglichkeiten nach dem Zusammenhang in Texten zu fragen. Im Workshop soll ein Schema vorgestellt werden, das vier grundlegende Analysemöglichkeiten von Texten unterscheidet und somit Orientierung im Wirrwar von philosophischem, historischem und kulturwissenschaftlichem Fragen bietet. In diesem Zusammenhang wollen wir darüber hinaus fragen, was es bedeutet, einen literarischen Text seiner Funktion gemäß zu lesen.

Данні Клаппер

Чотири підходи до аналізу літературного тексту

Цільова аудиторія: Викладачі, Час: 15:45–17:15, 25.11.2016, Кімната: 12

В українській германістиці (літературні) тексти у викладанні і в дослідженні розглядаються переважно технічно, тобто з лінгвістичної перспективи. Однак насправді є інші способи проаналізувати контекст творів. У воркшопі буде представлено схему, в якій виділено чотири засадничі можливості аналізу текстів, і, відповідно, запропоновано дороговказ у клубку філософських, історичних та культурологічних питань. Крім того, у цьому контексті ми розглянемо питання, що означає читати літературний текст відповідно до його функції.

Mag. Lukas Mayrhofer

Selbstentdeckende Grammatik im neuen Lehrwerk *Planet Plus*

Zeit: 15:45–17:15, 25.11.2016, Raum: 5

Was gibt es Demotivierenderes für junge Schülerinnen und Schüler, wenn sie als Einstieg in den Fremdsprachen-Unterricht den Satz „Und jetzt machen wir Grammatik!“ hören? Für viele klingt es trocken und uninteressant und in der Folge sinken die Aufmerksamkeit sowie die Freude am Lernen. Vielversprechender und spannender für einen erfolgreichen Spracherwerb ist das Prinzip des Neugierig-Machens, bei dem Phänomene einer Sprache selbst entdeckt und ohne strengen Drill bewusst gemacht werden können.

Das neue und moderne Jugendlichen-Lehrwerk *Planet Plus* fördert das eigenständige Lernen mit variationsreichen Aufgaben und bietet die Möglichkeit der Identifikation der Lernenden mit den Protagonisten im Buch. Und besonders im Bereich Grammatikvermittlung setzt es auf Eigenständigkeit, ohne dabei auf übersichtliche Darstellungen in Tabellen zu verzichten.

Im Workshop erfahren Sie selbst, wie spannend das für die Lernenden sein kann und wie gleichzeitig Vorbereitung und Durchführung für Lehrende leicht und abwechslungsreich bleiben.

Mag. Лукас Майргофер

Самопізнавальна граматики з новим підручником *Planet Plus*

Час: 15:45–17:15, 25.11.2016, Кімната: 5

Що демотивує учнів, коли на уроці іноземної мови вони чують речення: «А зараз переходимо до граматики?» Для багатьох це звучить надто сухо та нецікаво, і в результаті така практика призводить до зниження інтересу до навчання. Багатообіцяючим і цікавим для успішного вивчення іноземної мови є принцип збудження зацікавленості, коли учні можуть самостійно, без постійної суворості муштри відкривати феномени мови.

Новий та сучасний підручник для підлітків *Planet Plus*, наповнений різноманітними вправами, спонукає до самостійного вивчення та надає можливість учням відчувати себе головними героями книги. І, зокрема, у галузі граматики робиться акцент саме на самостійну діяльність учнів без відмови при цьому від зрозумілих таблиць.

На семінарі Ви дізнаєтесь, наскільки захоплюючим може стати навчальний процес для учнів, щоб при цьому підготовка вчителя до уроків залишалась легкою, а самі уроки – цікавими та різноманітними.

Prof. Dr. habil. Alla Paslavska, Doz. Dr. Natalya Petraschtschuk,
Dr. Michael Beck

Die Curriculumsdiskussion in der Ukraine

Zielgruppe: Hochschullehrer, Dekane, Zeit: 15:45–17:15 Uhr, 25.11.2016,
Raum: Sal katalogiv

Im Zuge der Neustrukturierung der ukrainischen Hochschulbildung wurden germanistische Curricula für BA- und MA-Studiengänge entwickelt, die den neuen Rahmenbedingungen Rechnung tragen: Berufsbezogene Profilierung, Einführung der forschungsorientierten und anwendungsorientierten MA-Studiengänge, obligatorische Reduktion des Umfangs von studienbegleitenden Fächern in den BA-Studiengängen und ihre Abschaffung im Magisterstudium, 25 % Anteil von Wahlpflichtfächern im Studienangebot. Für die Verbesserung der Bildungsqualität sind weitere Schritte erforderlich: Entwicklung der Standards mit der Festlegung verbindlicher Ziele und Schlüsselkompetenzen der Absolventen verschiedener Spezialisierungen in der Fachrichtung *Philologie*, Formulierung neuer Lehr- und Lerninhalte sowie Anwendung angemessener Verfahren der Leistungsmessung. Ob, wie und in welchem Maße das Vorhaben umgesetzt werden kann, hängt von vielen Umständen ab, darunter auch von den Finanzierungsmöglichkeiten, personeller Kapazität und schließlich nicht zuletzt von dem Willen der Universitäten curriculare Änderungen vorzunehmen. Zusätzliche Schwierigkeiten bereitet die Entscheidung, im Rahmen der Fachrichtung 0.35 *Philologie* Germanistik und Anglistik zur Spezialisierung *Germanische Sprachen und Literaturen (Übersetzen/Dolmetschen einschließlich)* zusammenzuführen. Im Workshop soll diskutiert werden, wie sich die Probleme lösen lassen.

Проф. д. філол. н. Алла Паславська, доц. к. філол. н. Наталія Петрашук,
д-р Михаель Бек

Дискусія про навчальні програми в Україні

Цільова аудиторія: викладачі вищих навчальних закладів, декани,
Час: 15:45–17:15, 25.11.2016, Кімната: зал каталогів

У процесі реформування української вищої освіти були розроблені навчальні програми з германістики для бакалаврських і магістерських програм, які відповідають новим вимогам: професійно зорієнтовані спеціалізації, впровадження магістерських програм, зорієнтованих на дослідження та практику, обов'язкове зменшення обсягу неспеціальних дисциплін на бакалаврських програмах та їх скасування на магістратурі, 25 % вибіркового дисциплін у навчальній програмі. Для підвищення якості освіти необхідними є наступні кроки: розробка стандарту з постановкою нормативних цілей та ключових умінь і навичок випускників різних напрямів спеціальності *Філологія*, розробка нових матеріалів для викладання і навчання, а також застосування відповідної процедури оцінювання успішності. Чи, як і якою мірою цей план може бути втілений, залежить від багатьох обставин, в тому числі і від фінансових можливостей, людських ресурсів і, зрештою, не в останню чергу від бажання університетів запроваджувати зміни у програму. Додаткові труднощі пов'язані з рішенням Міністерства освіти і науки України в рамках спеціальності 0.35 *Філологія* об'єднати германістику та англістику у напрям *Германські мови та літератури (переклад включно)*. На воркшопі буде обговорюватися питання, яким чином можна вирішити ці проблеми.

Prof. Dr. Jörg-Matthias Roche

Grammatik transparent gemacht

Zeit: 13:45–15:15 Uhr, 25.11.2016, Raum: 11

Zeit: 15:45–17:15 Uhr, 25.11.2016, Raum: 11

Grammatik gilt als wichtigste Grundlage des Fremdsprachenunterrichts, ist aber bei Schülerinnen und Schülern wenig beliebt und oft auch nicht sonderlich effizient. Trotz vielfacher Wiederholungen und Übungen. Woran liegt das? Der Workshop sucht die Antworten in neuen linguistischen Ansätzen, die die Grammatik nicht als abstrakte, sinnfreie und lebensferne Regeln begreifen, sondern als nachvollziehbare Abbildung der Gebrauchsbasiertheit von Sprache (Kognitive Linguistik). Zusammen mit neuen, handlungsorientierten Ansätzen der Sprachdidaktik wird daraus das spannende Konzept der Kognitiven Sprachdidaktik, das aber mit dem früheren Verständnis von „Kognitivierung“ gar nichts zu tun hat.

Vielmehr nutzt es Bilder und Metaphern, so genannte didaktische Metaphern, um sprachliche Regeln angemessen darzustellen und transparent und lernbar zu machen. Erstaunlicherweise führt der etwas komplexer erscheinende theoretische Rahmen dann zu sehr eingänglichen, nachhaltig positiv wirkenden Darstellungen und Animationen.

Проф. д-р Йорг Маттіас Рохе

Граматика – просто та зрозуміло

Час: 13:45–15:15, 25.11.2016, кімната: 11

Час: 15:45–17:15, 25.11.2016, кімната: 11

Граматика є найважливішою основою викладання іноземної мови, але вона не користується великою популярністю серед учнів та й часто робить навчальний процес не особливо ефективним, незважаючи на безліч повторень та вправ. У чому причина? Семінар передбачає пошук відповідей щодо нових лінгвістичних підходів, які розглядають науку граматику не як абстрактні, безглузді правила, далекі від життя, а саме як зрозуміле відображення теорії вживання мови (когнітивна лінгвістика). Разом із новими підходами до мовної дидактики, орієнтованими на практичні дії, ми отримуємо захоплюючу концепцію Когнітивної мовної дидактики, яка не має абсолютно нічого спільного із колишнім поняттям «когнітивації».

Більше того, для того, щоб подача граматичних правил була простою і легкою для засвоєння, концепція має на увазі застосування малюнків та метафор, так би мовити «дидактичних метафор». Як не дивно, але теоретичні основи, які на перший погляд видаються дещо важкими, перетворюються у доступні зображення та анімації, які протягом довгого часу зберігають неймовірно позитивний ефект.

Doz. Dr. Svitlana Sotnykova

Wortschatzarbeit und Lernstrategien

Zeit: 15:45–17:15, 25.11.2016, Raum: 15

Vom Wortschatz hängt es im Wesentlichen ab, ob und wie Informationen vermittelt werden und welchen Effekt die Aussagen erzeugen können. Das Wort muss ins Schwarze treffen, nur so kann die Äußerung richtig interpretiert werden. Ohne Wortschatzarbeit ist das Erlernen von Fremdsprachen unmöglich. Wie kann die Wortschatzarbeit im DaF-Unterricht gestaltet werden? Welche Lernstrategien werden dabei eingesetzt? Im Workshop werden Semantisierungsformen und -mittel behandelt sowie lernerfreundliche Abfolgen der Lexikvermittlung. Außerdem werden einige Probleme des gehirngerechten Lernens besprochen und eine breite Palette der Lerntechniken und Übungsformen, darunter auch Spiele, ausprobiert.

К. філол. н. Світлана Сотникова

Робота над лексикою та навчальні стратегії

Час: 15:45–17:15, 25.11.2016, Кімната: 15

Від лексики значною мірою залежить, чи і яким чином передається інформація, і який ефект можуть створювати висловлювання. Слово має «влучати в ціль», лише тоді вислів буде правильно сприйнятий. Без роботи над лексикою неможливе вивчення іноземної мови. Яким чином можна організувати роботу над лексичним запасом на занятті з німецької мови як іноземної? Які навчальні стратегії використовуються при цьому? На практичному семінарі будуть розглянуті форми та засоби семантизації, а також послідовність подання лексики, орієнтована на учня/студента. Окрім цього, будуть обговорюватися деякі нейродидактичні проблеми у роботі з лексикою та на практиці буде випробувана широка палітра начальних технік, вправ та ігрових форм роботи.

Dr. Viktoria Syno

Einsatz von authentischen Videos im Unterricht

Zeit: 15:45–17:15, 25.11.2016, Raum: 14

Die Arbeit mit authentischem Videomaterial ist für Lernende oft relativ schwer sowie für Lehrerinnen und Lehrer schwer zu realisieren, da das Material nicht immer dem passenden Lernniveau entspricht. Doch authentische Videos vermitteln landeskundliche Inhalte, sie sind im Fremdsprachenunterricht unverzichtbar, da die universelle Sprache der Bilder das Verständnis erleichtert. Von solchen Videos geht generell eine große Attraktivität aus, da diese Materialien interkulturelles Lernen ermöglichen und aktivieren können, indem sie die Lerner dazu motivieren, tiefer in die fremde Kultur einzutauchen. Der Workshop zeigt, wie mit Arbeitsblättern und gezielten Methoden das Hör-Seh-Verstehen der Lernenden gestärkt werden kann. Die Spannbreite reicht von Fernsehmitschnitten über YouTube-Videos als Lehrmaterial bis zu Musikvideos und Spielfilmsequenzen. Die Lehrerinnen und Lehrer bekommen Anregungen, wie man Videos für die Förderung umfassender Medienkompetenz besser in den Fremdsprachenunterricht integrieren kann. Der Workshop gibt eine Fülle von praxiserprobten Beispielen und Anregungen, welche authentischen Materialien sich für den Unterricht eignen, woher man sie bekommt und wie man mit ihnen arbeitet.

К. філол. н. Вікторія Синьо

Використання автентичних відео на заняттях німецької мови

Час: 15:45–17:15, 25.11.2016, Кімната: 14

Робота з автентичними відео досить складна як для учнів, так і для вчителів, оскільки вони не завжди відповідають рівню знань. Однак такі відео ефективні для передачі лінгвокраїнознавчих особливостей і тому обов'язково повинні використовуватися на заняттях, адже універсальна мова зображень значно полегшує розуміння. Привабливість таких відео зумовлена також можливістю активувати міжкультурне навчання. Вони мотивують учня зануритися глибше у чужу культуру. Воркшоп демонструє, як за допомогою різноманітних завдань можна краще організувати роботу з відеоматеріалом. Охоплюються різні види відео, від уривків фільмів до музичних кліпів. Учителі отримають практичні матеріали для інтеграції цього виду роботи у власні заняття. У воркшопі пропонуються практичні приклади та ідеї, як пристосувати автентичний матеріал до власних потреб і де його знайти.

Dr. päd. Natalie Zhdanova

Der studienbegleitende Deutschunterricht: vom Curriculum zur Praxis

Zeit: 15:45–17:15, 25.11.2016, Raum: 10

Globalisierung und Integration stellen immer neue Anforderungen an die beruflichen und fachlichen Kompetenzen von Fachleuten, Führungskräften und Entscheidungsträgern. Für sie ist die Fremdsprachenkompetenz inzwischen eine Schlüsselqualifikation geworden. Wie soll aber diese Qualifikation trainiert und gefördert werden? Wie muss ein Deutschunterricht gestaltet werden?

In diesem Workshop wird der Frage nachgegangen, was ein studienbegleitender Deutschunterricht ist, welche Ziele und Prinzipien er hat, wie und durch welche Methoden bzw. Mittel seine Ziele erreicht werden können, wer dabei die Verantwortung für die Ergebnisse des Lernens übernimmt und wie die Leistungen gemessen werden.

Im praktischen Teil wird an einem Beispiel gezeigt, wie curriculare Grundlagen im Deutschunterricht realisiert werden können. Außerdem simulieren die Teilnehmer einige Methoden, die besonders gut für den studienbegleitenden Deutschunterricht geeignet sind.

К. п. н. Наталія Жданова

Заняття з німецької професійного спрямування: від навчальних планів до практики

Час: 15:45–17:15, 25.11.2016, Кімната: 10

Глобалізація та інтеграція постійно висувають нові вимоги до фахових та професійних компетентностей фахівців, керівників різних рівнів. Для них іншомовна компетентність стала ключовою. Проте як оволодіти цією компетентністю та вдосконалювати її? Як правильно побудувати заняття з німецької мови?

На воркшопі будуть розглянуті питання про заняття з німецької мови професійного спрямування, яка його мета та принципи, яким чином та за допомогою яких засобів можуть досягатися його цілі, хто при цьому бере на себе відповідальність за результати навчання та як виміряти досягнення.

У практичній частині буде показано, як можна зреалізувати програмні положення на занятті з німецької мови. Крім того, учасники познайомляться з одним із методів, який особливо підходить до навчання німецької мови професійного спрямування.

Samstag, 26. November 2016

11:00–12:30

Bartucz, Martina

Gott in Frankreich und Regen in Deutschland

Bolte-Costabiei, Christiane

Deutsch Lehren Lernen: Das innovative Fort- und Weiterbildungsprogramm des Goethe-Instituts

Ehrenmüller, Jürgen

Österreich er-schreiben. Kreatives Schreiben im Landeskundeunterricht

Grunwaldt, Carsten; Shevchenko, Olga

Lernergebnis- und Kompetenzorientierung im Bologna-System. Mögliche Konsequenzen für den Fremdsprachenunterricht

Gutnik, Walentina

Kommunikativer Phonetikkurs

Ivanenko, Switlana

Deutsch als zweites Fach: Perspektiven und mögliche Problemlösungen

Pylypenko, Rostyslav

Erinnerungsorte als effiziente ‚Lernorte‘ in Deutsch als Fremdsprache

Swanda, Jennifer

DaF in der Wirtschaft - Die Wirtschaft im DaF-Unterricht

Tauschwitz, Yves-Oliver

Studiengangübergreifender Sprachunterricht in kooperativen Studiengängen

Tharan, Almuth

*Experimentieren, für die Umwelt aktiv werden, Deutsch lernen*Walosczyk, Jakob: *Wörter und Unwörter. Zugänge zu aktuellen Themen*

Żebrowska, Ewa; Latkowska, Magdalena; Vangi, Michele

Die deutsche Sprache in Polen und Italien. Germanistische Curricula.

Martina Bartucz

Gott in Frankreich und Regen in Deutschland

Zeit: 11:00–12:30, 26.11.2016, Raum: 13

Die Herausbildung interkultureller Kompetenz als einer Schlüsselkompetenz nicht nur im Berufsalltag ist auch eine Aufgabe modernen Fremdsprachenunterrichts. Wie sie entwickelt werden kann, ohne dabei in Stereotypendenken zu verfallen, und welchen Beitrag DaF-Lehrwerke des Cornelsen Verlags leisten, soll an einem Grundstufenlehrwerk und einem berufsbezogenen Lehrwerk für Fortgeschrittene erfahren werden.

Мартіна Бартуш

Типово німецькою, типово українською? – успіх міжкультурної комунікації

Час: 11:00–12:30, 26.11.2016, Кімната: 13

Завдання сучасного навчання іноземних мов полягає у формуванні міжкультурної компетентності як ключової компетентності не лише у повсякденній професійній діяльності. Навчальні посібники для початкового рівня та література для тих, хто володіє мовою на вищому рівні, орієнтована на вивчення мови за професійним спрямуванням, знайомлять, як можна розвивати мовленеву компетенцію, не вдаючись до стереотипів, та у чому полягає внесок навчальних посібників DaF видавництва «Cornelsen».

Christiane Bolte-Costabiei

Deutsch Lehren Lernen: Das innovative Fort- und Weiterbildungsprogramm des Goethe-Instituts

Zeit: 13:45–15:15 Uhr, 25.11.2016, Raum: 10

Zeit: 11:00–12:30 Uhr, 26.11.2016, Raum: 10

In dem Workshop erfahren Sie mehr über den fortbildungsdidaktischen Ansatz von Deutsch Lehren Lernen. Das innovative Konzept der Fort- und Weiterbildung des Goethe-Instituts wurde mit Blick auf das tägliche Handeln und die an eine Lehrkraft im Klassenzimmer gestellten Herausforderungen entwickelt. Traditionelle Themen wie die Vermittlung der Fertigkeiten, von Grammatik und Wortschatz, Phonetik, Literatur, Sozialformen usw. werden in ein kompetenz- und praxisorientiertes Konzept von Fortbildung integriert. In dem Workshop bekommen Sie einen Überblick über die gesamte Reihe und einen vertiefenden Einblick in die DLL Einheit 4 mit dem Titel *Aufgaben, Übungen und Interaktion*. Einzelne Themen werden herausgegriffen und Unterrichtsaktivitäten simuliert und anschließend besprochen. Abschließend bekommen Sie noch eine kurze Einführung in die Durchführung von Praxiserkundungsprojekten (sogenannte PEPs), in denen Lehrkräfte ihre Kompetenzen reflektieren und aktualisieren und die neuen Erkenntnisse in ihrem Unterricht anwenden.

Крістіане Больте-Костабі

Вчимося навчати німецької: інноваційна програма Гете-Інституту з підвищення кваліфікації вчителів німецької мови

Час: 13:45–15:15, 25.11.2016, Кімната: 10

Час: 11:00–12:30, 26.11.2016, Кімната: 10

На семінарі Ви дізнаєтесь більше про підхід до підвищення кваліфікації завдяки програмі DLL «Учимося навчати німецької». Інноваційна програма Гете-Інституту з підвищення кваліфікації була розроблена з урахуванням проблем та завдань, які виникають у повсякденній професійній діяльності вчителів. Програма, що носить практико-орієнтований характер, включає традиційні теми, такі як набуття знань, умінь та навичок в області граматики та словникового запасу, фонетики, літератури, форм організації соціально-педагогічної діяльності і т. д. Під час семінару Ви отримаєте загальне уявлення про теми підвищення кваліфікації, які пропонує програма *Вчимося навчати німецької*, та детально розглянете модуль 4 даної програми, що носить назву «Завдання, вправи та інтеракція». Окремо зупинитесь на деяких темах, будете моделювати навчальні ситуації та обговорювати їх. І, нарешті, у Вас буде змога коротко ознайомитись із проведенням проектів практичного дослідження (так званих PEP), у ході яких учителі аналізують, актуалізують свої професійні уміння та застосовують набуті знання у свої навчальній діяльності.

Mag. phil. Jürgen Ehrenmüller

Österreich er-schreiben.

Kreatives Schreiben im Landeskundeunterricht

Zeit: 11:00–12:30, 26.11.2016, Raum: 14

Was wird eigentlich erwartet, wenn man als Sachertorte arbeiten möchte? Welche Herausforderungen bietet dieser Job? Welche Voraussetzungen muss man erfüllen und über welche Kompetenzen muss man verfügen? Wie kann man sich selbst mit österreichischen Spezialitäten beschreiben? Was macht ein Strickpullischlichter und gibt es die Gelbe oberösterreichische Karottenpalme wirklich – und auch eine blaue?

Der Workshop beschäftigt sich einerseits theoretisch mit dem kreativen Schreiben und was es allgemein im Unterricht an Hochschule und Schule beim Fremdsprachenerwerb, der Vertiefung und Erweiterung der sprachpraktischen Fähigkeiten und dem Training der Fertigkeiten Schreiben, Lesen, Sprechen und Hören leisten kann. Andererseits wird auch gezeigt, wie mit Methoden und Verfahren des kreativen Schreibens österreichische Landeskunde spielerisch und lustvoll vermittelt werden kann.

Die Teilnehmer/innen werden selbst ausgewählte Methoden und Verfahren aus der Welt des kreativen Schreibens erproben und so für sich selbst herausfinden, was die Grazer Altstadtzottelgiraffe und das Tiroler Schnealpenkrokodil so besonders machen – und schließlich natürlich auch, wo man sich für den Job als Sachertorte bewerben kann und wo es in Österreich noch Strickpullischlichter gibt.

Mag. філол. Юрген Еренмюллер

Опиши Австрію.

Креативне письмо на заняттях з країнознавства

Час: 11:00–12:30, 26.11.2016, Кімната: 14

Чого насправді слід очікувати, якщо є бажання працювати на посаді Sachertorte? Які складнощі викликає ця робота? Які умови необхідно виконати та якими навичками потрібно володіти? Як можна описати себе за допомогою австрійських делікатесів? Чим займається Strickpullischlichter (шліхтувальник пряжі), і чи дійсно існує Жовта верхньоавстрійська морквяна пальма, а може синя?

На семінарі буде приділено увагу, з одного боку, теоретичним аспектам креативного письма та його ролі загалом у навчанні іноземної мови у школах та вищих навчальних закладах, у поглибленні та поширенні практичних мовленнєвих навичок, а також у тренуванні навичок письма, читання, мовлення та аудіювання. З іншого боку, буде показано, як за допомогою методів і прийомів креативного письма можна навчати австрійському країнознавству у веселій та ігровій формі.

Учасники семінару матимуть нагоду самостійно випробувати вибрані методи і прийоми креативного письма та розібратися, в чому полягає особливість Grazer Altstadtzottelgiraffe та «Tiroler Schnealpenkrokodil», і, звичайно, де можна влаштуватися на роботу на посаду Sachertorte та де саме в Австрії ще є Strickpullischlichter (шліхтувальники пряжі).

Carsten Grunwaldt, Olga Shevchenko

Lernergebnis- und Kompetenzorientierung im Bologna-System. Mögliche Konsequenzen für den Fremdsprachenunterricht

Zielgruppe: Hochschullehrer, Zeit: 11:00–12:30 Uhr, 26.11.2016, Raum: 2

Ein zentraler Begriff in der Bologna-Reform lautet Kompetenzorientierung, womit neben der Vergleichbarkeit von Lernergebnissen auf der Ebene der Qualifikationsrahmen vor allem die didaktische Wende in der Hochschullehre weg von der Input- zur Output-Orientierung gemeint ist. Beispielhaft lassen sich folgende Kompetenzen als gleichrangige Studien- bzw. (Aus-)Bildungsziele definieren: Sozialkompetenz, Methodenkompetenz und Selbstkompetenz. Ziel der Veranstaltung ist eine Diskussion über die Kompetenzvermittlung im Allgemeinen und die möglichen Auswirkungen auf den Literatur-, Landeskunde- und Fremdsprachenunterricht in ukrainischen Hochschulen und Schulen im Speziellen. Es werden Beispiele für einen kompetenzorientierten Unterricht vorgestellt, die von den TeilnehmerInnen ausprobiert, diskutiert und eventuell weiterentwickelt werden können.

Карстен Грунвальдт, Ольга Шевченко

Орієнтація на результати навчання та формування компетенцій у рамках Болонської системи

Цільова аудиторія: Викладачі, Час: 11:00–12:30, 26.11.2016, Кімната: 2

Основна ідея Болонської реформи – формування компетентності, при цьому поряд з порівняльним аналізом результатів навчання на рівні кваліфікаційних вимог мається на увазі передусім дидактичний поворот у викладанні у вищій школі – орієнтації на інтерактивність. Приміром, наступні компетенції можна окреслити як рівнозначні навчальні та, відповідно, освітні цілі: соціальна компетенція, знання методів і самокомпетенція. Мета заходу – обговорити формування компетенцій загалом та можливий вплив на викладання літератури, країнознавства та іноземної мови в українських ВНЗ та школах зокрема. Будуть представлені приклади зорієнтованих на формування компетенцій занять, що можуть бути випробувані, обговорені та, можливо, доопрацьовані учасниками воркшопу.

Walentina Gutnik

Kommunikativer Phonetikkurs

Zeit: 11:00–12:30, 26.11.2016, Raum: Sal dovidkovo-bibliografitschnoi Inf.

Phonetik wird als wichtiger sprachlicher Aspekt von den Lehrkräften respektiert, im praktischen Deutschunterricht aber oft vernachlässigt.

Um ein Höchstmaß an Qualität in der Aussprache zu erreichen, müssen künftige Studieninhalte sich mehr an den aktuellen Zielen der Sprachvermittlung orientieren. Dabei spielt der kommunikative Charakter der Phonetik eine tragende Rolle, die durch einen phonetischen Einführungskurs untermauert wird. Er bietet umfangreiche Themenkomplexe mit verschiedenartigen Artikulationsübungen und unterstützt die Lehrkräfte – nach bisherigen Erfahrungen erfolgreich – beim Erreichen der notwendigen phonetischen Kompetenz.

Валентина Гутник

Комунікативний фонетичний курс

Час: 11:00–12:30, 26.11.2016, Кімната: Зал довідково-бібліографічної інф.

Фонетична компетенція є важливою складовою іншомовної комунікативної компетентності, проте на заняттях з німецької мови вона не завжди є пріоритетною у практичній діяльності викладача.

Щоб забезпечити належний рівень сформованості фонетичної компетенції, слід спрямовувати навчальні комплекси на досягнення актуальних цілей у навчанні та вивченні іноземної мови. У цьому контексті комунікативність відіграє провідну роль – на ній ґрунтується сучасний фонетичний вступний корективний курс. У ньому пропонується широкий спектр тематичних комплексів, до складу яких входять різноманітні фонетичні вправи. Такий курс – про що свідчить успішний досвід – допомагає викладачеві у формуванні необхідного для майбутніх фахівців рівня фонетичної компетенції.

Prof. Dr. habil. phil. Svitlana Ivanenko

Deutsch als zweites Fach: Perspektiven und mögliche Problemlösungen

Zeit: 11:00–12:30, 26.11.2016, Raum: 5

Nach den Umfragen, die 2012 unter Eltern durchgeführt wurden, deren Kinder noch die Schule besuchten, nimmt Deutsch als Präferenzsprache in der Ukraine den zweiten Platz nach Englisch ein und wird in den Gymnasien, Lyzeen und Schulen mit erweitertem Fremdsprachenunterricht als die zweite Fremdsprache angeboten. Dieses Angebot deckt die Nachfrage nicht ganz. Es fehlen an Schulen Deutschlehrer. Eine mögliche Lösung für die Bewältigung der Lehrerknappheit wäre, Deutsch vor allem im Lehramt mit verschiedenen Hauptfächern (nicht nur im Bereich der Fremdsprachen) zu kombinieren. Da das Nebenfach bzw. Komplementärfach viel weniger Credit Points und zwangsläufig Unterrichtsstunden bekommt, muss man zu technischen Mitteln greifen, um das nötige Niveau des sprachlichen Könnens der Deutschlehrer zu gewährleisten, wie z. B. der Lernplattform *Moodle*.

Проф. д. філол. н. Світлана Іваненко

Німецька як другий фах: перспективи і можливе вирішення проблем

Час: 11:00–12:30, 26.11.2016, Кімната: 5

Згідно з опитуваннями, які проводились у 2012 р. серед батьків, чиї діти ще навчались у школі, німецька як пріоритетна мова в Україні, займає друге місце після англійської і викладається в гімназіях, ліцеях та школах з поглибленим вивченням іноземних мов як друга іноземна мова. Ця пропозиція не зовсім покриває попит. Не вистачає вчителів німецької мови. Можливе вирішення проблеми недостатньої кількості вчителів убачаємо у комбінуванні вивчення німецької мови з іншими спеціальностями насамперед у педагогічних вузах (не тільки з іншими іноземними мовами). У зв'язку з тим, що на вивчення другої спеціальності надається менше кредитів і відповідно менше аудиторних занять, потрібно залучати технічні засоби, щоб забезпечити необхідний рівень знань учителів німецької мови як, наприклад навчальна платформа *Moodle*.

Prof. Dr. habil. Rostyslav Pylypenko

Erinnerungsorte als effiziente Lernorte in Deutsch als Fremdsprache

Zielgruppe: Hochschullehrer, Zeit: 11:00–12:30 Uhr, 26.11.2016, Raum: 12

Der Workshop behandelt die Phänomenologie der ukrainischen Erinnerungsorte in deutschsprachigen Texten. Dabei konzentriert man sich auf ästhetische Texte zu den ukrainischen Geschichts- und Gegenwartsthemen, die nicht nur literarische Texte umfassen, sondern auch Filmabschnitte, Musikvideos, Bilder. Im Hintergrund des Workshops, sich den ukrainischen Erinnerungsorten über den Umgang mit den deutschsprachigen Texten zu nähern, steht die Erschließung des reichen Lernpotentials von medialen Texten im Fremdsprachenunterricht.

Проф. д-р Ростислав Пилипенко

Місця пам'яті як ефективні «місця навчання» німецької як іноземної

Цільова аудиторія: Викладачі, Час: 11:00–12:30, 26.11.2016, Кімната: 12

Воркшоп розглядає феноменологію українських місць пам'яті у німецькомовних текстах. При цьому основну увагу зосереджено на естетичних текстах на теми української історії та сьогодення, що охоплюють не лише літературні твори, а й фрагменти фільмів, музичні відео, зображення. Воркшоп, що має на меті наблизитися до українських місць пам'яті через розгляд німецькомовних текстів, ставить за завдання розробити багатий навчальний потенціал медіальних текстів у викладанні іноземної мови.

Jennifer Swanda

DaF in der Wirtschaft – die Wirtschaft im DaF-Unterricht

Zeit: 11:00–12:30, 26.11.2016, Raum: 15

Mein Workshop soll den Teilnehmenden einen kleinen Einblick in den berufsbezogenen DaF-Unterricht geben. Zudem soll er zur Diskussion anregen und könnte eventuell zu weiteren Schritten motivieren.

Lernfirma, virtuelles Unternehmen, Modellunternehmen, Juniorenfirma, Lernbüro, Unternehmenssimulation – all diese Synonyme für *Übungsfirma*, sind seit längerer Zeit im muttersprachlichen Wirtschaftsunterricht bekannt. Das Konzept DaF-Übungsfirma, das eine Brücke vom berufsbezogenen Deutschunterricht zur Wirtschaft schlägt, wird in Bedeutung und Inhalten im Workshop vorgestellt. Zudem wird auf Konzepte und Verknüpfungen zur Firmenwelt hingewiesen.

Durch die Auseinandersetzung mit dem Thema *CLIL* in Bezug auf berufsbezogenen DaF-Unterricht stieß ich auf die Aussage, dass Sachfachunterricht eigentlich nicht zum Aufbau der Fremdsprache dient, vielmehr schon Erlerntes verwendet wird und Sprachenlernen eher „Nebenprodukt“ ist: Wie verhält es sich mit berufsbezogenen Deutschkursen? Kann oder muss ein DaF-Unterricht mit *CLIL*-Ansatz/Sachfachunterricht Fremdsprachenkenntnisse aufbauen? Brauchen Firmen, Auftraggeber und Arbeitgeber nicht genau diese Modelle? Soll man zwischen Sachfachunterricht und *CLIL*-Ansatz-Unterricht differenzieren und ist dies möglich? Ich möchte dazu einladen, diese Fragen und viel mehr während des Workshops näher zu betrachten.

Дженніфер Сванда

Німецька мова (DaF) в економіці – економіка в німецькій мові (DaF)

Час: 11:00–12:30, 26.11.2016, Кімната: 15

Мій семінар ознайомить учасників із професійно-орієнтованим навчанням німецької мови як іноземної (DaF), спонукатиме до дискусій та мотивуватиме до здійснення подальших кроків.

Віртуальне підприємство, модель компанії, імітаційна модель реального підприємства, навчальний офіс, бізнес-симуляція – всі ці синоніми виразу *навчальна фірма* уже давно набули широкого вжитку у викладанні економіки рідною мовою. На семінарі учасники матимуть змогу ознайомитися із значенням та змістом програми «Німецька мова як іноземна (DaF) – навчальна фірма», яка прокладає міст між професійно-орієнтованим навчанням німецької мови та економікою. Окрему увагу буде приділено концепціям та поєднанню із підприємницьким світом.

Як це пов'язано із курсами з професійно-орієнтованого вивчення німецької мови? Може чи повинне навчання німецької мови як іноземної будуватися із застосуванням методики *CLIL*/предметного навчання розвивати знання іноземної мови та, можливо, привести до наступного етапу? Невже фірмам, роботодавцям та замовникам потрібні саме не ці моделі? Чи слід сильно розрізняти предметне навчання та навчання по методиці *CLIL*, та чи взагалі це можливо? Запрошую всіх бажаючих взяти участь у семінарі та обговорити ці та інші питання.

Yves-Oliver Tauschwitz

Studiengangübergreifender Sprachunterricht in kooperativen Studiengängen

Zielgruppe: Hochschullehrer, Zeit: 11:00–12:30 Uhr, 26.11.2016, Raum: 1

Am Deutsch-Kirgisisch Technischen Institut Bischkek unterrichten wir seit September 2014 nicht mehr nach Studienfächern, sondern nach Sprachniveaus. Dadurch konnten wir die Qualität der Lehre für Studierende und Lehrende immens verbessern und können flexibler auf den Sprachstand und die sprachliche Entwicklung individueller Studierender reagieren. In unserem Workshop werden wir zunächst darstellen, wie der Deutschunterricht bei uns organisiert ist. Dann geben wir einen theoretischen Input zur Curriculumsentwicklung und zum Deutschunterricht. Auf dieser Grundlage stellen die teilnehmenden Lehrkräfte kurz vor, wie der Deutschunterricht bei ihnen organisiert ist. Anhand mitgebrachter Lehr- und Studienpläne überlegen wir uns schließlich konkrete Schritte zur Reform der Sprachausbildung an den jeweiligen Institutionen. Der Workshop richtet sich an Koordinatoren und Lehrkräfte von kooperativen Studiengängen.

Ів-Олівер Таушвіц

Мовна підготовка на спільних програмах

Цільова аудиторія: Викладачі, Час: 11:00–12:30, 26.11.2016, Кімната: 1

У Німецько-Киргизькому технічному інституті Бішкека з вересня 2014 р. ми викладаємо німецьку не за спеціальностями, а за рівнем володіння мовою. В такий спосіб ми змогли суттєво покращити якість викладання для студентів і викладачів й гнучкіше реагуємо на рівень володіння і прогрес в опануванні німецької мови окремими студентами. На нашому воркшопі ми спочатку представимо, як у нас організоване викладання німецької мови. Тоді ми презентуємо теоретичний матеріал щодо розробки навчальних програм і викладання німецької. На основі цього присутні викладачі коротко представлять, як у них організоване викладання німецької. На прикладі планів навчання та викладання ми, зрештою, обговоримо конкретні кроки з реформування мовної освіти у відповідних інституціях. Воркшоп розрахований на координаторів і викладачів спільних навчальних програм.

Almuth Tharan

Experimentieren, für die Umwelt aktiv werden, Deutsch lernen

Zeit: 13:45–15:15 Uhr, 25.11.2016, Raum: 9

Zeit: 11:00–12:30 Uhr, 26.11.2016, Raum: 9

Der Workshop gibt einen Einblick in verschiedene Möglichkeiten, sich mit ökologischen Fragen auseinanderzusetzen und/oder für mehr Umweltschutz aktiv zu werden und dies ganz nebenbei auf Deutsch zu tun.

Bei Experimenten mit einfachen, überall vorhandenen Materialien wird zum einen die deutsche Sprache trainiert – denn die Aufgaben und Beschreibungen wollen ja verstanden werden, damit dann alles klappt. Beim praktischen Experimentieren werden Erkenntnisse in Sachen erneuerbare Energien gewonnen. Oder es wird auf Deutsch eine ökologische Bestandsaufnahme in der eigenen Stadt/dem eigenen Dorf geplant und durchgeführt. Anschließend werden Ideen und Initiativen für Verbesserungen entwickelt.

Im Workshop können die Teilnehmenden einzelne Experimente und Aktionsvorschläge ausprobieren. Die Arbeitsblätter und Aktionsvorschläge werden als Reader zusammengestellt, den die Teilnehmenden mit nach Hause nehmen können.

Альмут Таран

Експериментуємо, активізуємо свої дії на захист на- вколишнього середовища, вивчаємо німецьку мову

Час: 13:45–15:15, 25.11.2016, кімната: 9

Час: 11:00–12:30, 26.11.2016, кімната: 9

Семинар знайомить учасників із різними шляхами вирішення екологічних проблем та показує, як активізувати свої дії на захист навколишнього середовища і, доречі, робити це все німецькою мовою.

Під час проведення експериментів із простими предметами, які можна знайти у повсякденному житті, тренуються навички німецької мови – тому що для того, щоб все вийшло, необхідно зрозуміти завдання та опис експерименту. В ході практичного проведення експерименту учасники семінару отримують знання з області відновлювальної енергії, або ж німецькою мовою планують та проводять оцінку екологічного стану свого міста / свого села, і на заключення розробляють ідеї та ініціативи для покращення екологічного стану.

Під час семінару учасники матимуть змогу випробувати деякі експерименти та пропозиції. Робочі листи і пропозиції складаються в формі Reader. Їх учасники зможуть взяти із собою.

Jakob Walosczyk

Wörter und Unwörter. Zugänge zu aktuellen Themen

Zielgruppe: Hochschullehrer, Zeit: 11:00–12:30 Uhr, 26.11.2016, Raum: 11

Kaum ein Germanistikstudium kommt ohne das Fach Landeskunde aus. Dabei können Lehrkräfte auf ukrainische wie auch deutsche Publikationen zurückgreifen, die vielfältige Zugänge zu einer Unzahl an Themen bieten. Was naturgemäß nur schwer seinen Weg in einschlägige Lehrwerke findet, sind aktuelle Themen. Gerade diese aber scheinen höchst aufschlussreich, soll ein lebendiges Bild des heutigen Deutschland vermittelt werden. Im Workshop wird deshalb zunächst die Frage diskutiert, in welchem Maße der Landeskundeunterricht Aktuelles aus Deutschland aufgreifen kann, um in einem zweiten Schritt mögliche Zugänge über Schlagwörter aus der öffentlichen Diskussion zu erarbeiten.

Якоб Валощик

Слова і анτισлова: підходи до актуальних тем

Цільова аудиторія: Викладачі, Час: 11:00–12:30, 26.11.2016, Кімната: 11

Практично жодна навчальна програма з германістики не обходиться без такого предмету як країнознавство. При цьому викладацький склад може звертатися як до українських, так і до німецьких публікацій, що пропонують різносторонні підходи до безмежної кількості тем. Що вочевидь складно знайти у відповідних посібниках, то це порушення актуальних тем. Однак саме вони видаються найбільш інформативними для ознайомлення з живим образом сучасної Німеччини. На воркшопі, по-перше, обговорюватиметься питання, якою мірою викладання країнознавства може порушувати актуальні німецькі теми, аби, по-друге, розробити можливі підходи через використання ключових слів з публічної дискусії.

Prof. Dr. Ewa Żebrowska, Dr. habil. Magdalena Latkowska, Dr. Michele Vangi

Die deutsche Sprache in Polen und Italien. Germanistische Curricula

*Zielgruppe: Hochschullehrer und Dekane, Zeit: 11:00–12:30, 26.11.2016,
Raum: Sal katalogiv, Sprachen: Deutsch/Ukrainisch mit Simultanübersetzung*

Seit ihren Anfängen gehörte die deutsche und polnische Kultur demselben europäischen Kontext an. Ihre Beziehungen waren jedoch im Lauf der langjährigen Geschichte nicht spannungsfrei. Daraus resultiert auch die Position der deutschen Sprache in Polen und die Einstellung der Polen zum Deutschen, worauf im Referat detailliert eingegangen wird.

Schließlich wird die aktuelle Lage der Germanistik in Polen und in Italien skizziert, indem die germanistischen Curricula im Einzelnen dargestellt werden.

Проф. д-р Ева Жебровська, Д-р габіл. Магдалена Латковська,
Д-р Мікеле Ванджі

Німецька мова в Польщі та Італії. Навчальні плани з германістики

*Цільова аудиторія: викладачі вищих навчальних закладів і декани,
Час: 11:00–12:30, 26.11.2016, Кімната: Зал каталогів,
мова: німецька/українська, синхронний переклад*

Від самого початку німецька та польська культура належали до спільного європейського контексту. Однак у стосунках між ними протягом багатолітньої історії виникали певні тертя. Наслідком цього стала позиція німецької мови в Польщі та ставлення поляків до німецької мови, що буде детальніше висвітлено у виступі.

Окрім цього мова йтиме про актуальний стан германістики в Польщі та Італії і, зокрема, навчальні плани з германістики.

Workshop- und Werkstatteleiter

Martina Bartucz

*Fachberaterin für Deutsch als Fremdsprache,
Cornelsen Verlag GmbH, Berlin*

Мартіна Бартуш

*Консультант з питань викладання німецької
мови як іноземної,
видавництво Cornelsen Verlag GmbH, Берлін*

Studium der Slawistik, Kulturwissenschaft, Germanistik und DaF; 15 Jahre DaF-Lehrerin im In- und Ausland (Standardsprachkurse in der Erwachsenenbildung, Integrationskurse, studienbegleitender Deutschunterricht an der Europa-Universität Viadrina Frankfurt/Oder); Lehrerfortbildnerin im Grenzüberschreitenden Zentrum für Fremdsprachenvermittlung (EU-Projekt der Europa-Universität und der Universität Poznan); seit 2008 Fachberaterin des Cornelsen-Verlags für DaF; Ansprechpartnerin rund um alle DaF-Titel des Cornelsen Verlags; Wohn- und Arbeitsort Berlin.

Вивчала славістику, культурологію, германістику та німецьку мову як іноземну; 15-річний досвід роботи вчителем німецької мови як іноземної в Німеччині та за кордоном (стандартні курси в рамках освіти для дорослих, інтеграційні курси, викладання німецької мови професійного спрямування в Європейському університеті Віадрина у Франкфурті-на-Одері); викладач курсів з підвищення кваліфікації у Транснаціональному Центрі з вивчення іноземних мов (проект ЄС Європейського університету та університету Познань); з 2008р. консультант з питань викладання німецької мови як іноземної видавництва *Cornelsen*; живе та працює у Берліні.

Dr. Michael Beck
Nationale Ivan-Franko-Universität Lwiw
DAAD-Lektor

Д-р Михаель Бек
Львівський національний університет
ім. І. Франка
Лектор ДААД

2004–2009 Studium an der Friedrich-Alexander-Universität Erlangen-Nürnberg; 2014 Promotion (*Von Geldheirat und unmoralischen Angeboten. Codes von Liebe, Ehe und Sexualität in den Dramen der Frühen Neuzeit*); seit 2013 DAAD-Lektor an der Nationalen Iwan-Franko-Universität Lwiw; Forschungsgebiete: Faktualität/Fiktionalität, Narratologie, Kulturwissenschaft, Medienwissenschaft, Frühe Neuzeit, Dramentheorie.

2004–2009 – навчання в Університеті імені Фрідріха-Александра Ерлангена-Нюрнберга; 2014 – докторська дисертація (*Про шлюби з розрахунку та неморальні пропозиції. Кодекси любові, шлюбу та сексуальності у драмах ранньомодерного часу*); з 2013 р. – лектор DAAD у Львівському національному університеті імені Івана Франка; сфери дослідження: фактуальність/фікціональність, наратологія, медіазнавство, ранньомодерний час, теорія драми.

Jutta Behnen
DAAD Bonn
Referat Germanistik, deutsche Sprache und
Lektorenprogramm

Ютта Бенен
DAAD у Бонні
Відділ германістики, німецької мови та
програми лекторів DAAD

Jutta Behnen ist beim Deutschen Akademischen Austauschdienst im Referat Germanistik, deutsche Sprache und Lektorenprogramm für das Programm *DaF-Studienmodule* verantwortlich. Nach ihrem Studium der Germanistik, Theaterwissenschaft und Deutsch als Fremdsprache in Berlin war sie als Dozentin in der DaF-Lehre sowie in der Lehreraus- und -fortbildung tätig, u. a. an der Freien Universität Berlin, an der Staatlichen Linguistischen Universität Minsk, Belarus, und an der Portland State University, USA.

Юта Бенен відповідає у Відділі германістики, німецької мови та програми лекторів Німецької служби академічних обмінів за програму *Навчальні модулі з німецької мови як іноземної*. Вивчала германістику, театрознавство та німецьку мову як іноземну у Берліні, після чого працювала викладачем методики викладання німецької як іноземної та у сфері підготовки та підвищення кваліфікації викладачів, зокрема у Вільному університеті Берліна, Мінському державному лінгвістичному університеті (Білорусь) та Портландському державному університеті (США).

André Böhm

*Nationale Lesja-Ukrajinka-Universität Luzk
DAAD-Lektor*

Андре Бьом

*Національний університет
ім. Лесі Українки, м. Луцьк
Лектор DAAD*

Seit 2016 DAAD-Lektor an der Osteuropäischen Nationalen Lesja-Ukrajinka-Universität in Luzk. Davor bereits DAAD-Lektor in Belarus (2005–2010, 2011–2015). Studium der Slavistik, Romanistik, vergleichende Literaturwissenschaft an den Universitäten Bochum und Leipzig. DaF-Studium am Herder-Institut der Universität Leipzig.

З 2016 року працює лектором DAAD у Східноєвропейському національному університеті ім. Лесі Українки у м. Луцьк. Перед цим він працював лектором DAAD у Білорусі (2005–2010, 2011–2015). Вивчав славістику, романістику та порівняльне літературознавство в університетах Бохума та Ляйпцига. Здобув освіту за фахом *Німецька мова як іноземна* в Інституті Гердера Лейпцизького університету.

Christiane Bolte-Costabiei

Fortbilderin und Autorin für DaF-Materialien

Крістіане Больте-Костабі

*Фахівець у галузі підвищення кваліфікації,
авторка матеріалів з вивчення німецької мови
як іноземної*

Studium der Amerikanistik, Deutsch, Spanisch und Deutsch als Fremdsprache an der Johannes-Gutenberg-Universität in Mainz; seit 1999 im In- und Ausland als Fortbildnerin und als Autorin für DaF-Materialien tätig. Durchführung von (Trainer-)Seminaren, Online-Fortbildungen und Coachings im Rahmen der Deutschlehrerqualifikation DLL; Durchführung von Präsenz- und Online-Schulungen für die Goethe-Institute im In- und Ausland; Konzeption und Umsetzung von Online-Kursen; inhaltliche und organisatorische Mitarbeit und Betreuung von Projekten des Goethe-Instituts; Erstellung von Materialien/Autorentätigkeit (u. a. Goethe-Institut, Langenscheidt und Hueber Verlag).

Навчання американістики, німецької, іспанської, а також німецької мови як іноземної в університеті імені Йоганна Гутенберга в м. Майнц. З 1999 року веде курси підвищення кваліфікації в країні та за кордоном, є авторкою матеріалів з вивчення німецької мови як іноземної. Проведення семінарів, онлайн-курсів та коучингів з підвищення кваліфікації вчителів в рамках проекту DLL; проведення аудиторних занять та онлайн-курсів для слухачів Goethe-Institut як в країні, так і за кордоном; розробка і впровадження онлайн-курсів; підтримка різних регіональних проектів Goethe-Institut; підготовка матеріалів / авторська діяльність (для Goethe-Institut, видавництва Langenscheidt і Hueber).

Elena Bondarenko

*DaF-Dozentin
Staatliche Linguistische Universität Minsk (Belarus)*

Елена Бондаренко

*Доцент кафедри німецької мови як іноземної,
Мінський Державний лінгвістичний
університет (Білорусь)*

Studium an der Minsker Staatlichen Linguistischen Universität (Deutsch und Englisch als Fremdsprache), seit 1996 DaF-Dozentin an der Minsker Staatlichen Linguistischen Universität, Forschungsinteressen im Bereich DaF-Methodik, Lehrwerkautorin, Fortbildnerin mit Schwerpunktthemen in DaF-Methodik und Fortbildungsdidaktik, seit 2004 Autorin und Tutorin von Sprach- und Fortbildungskursen im Online- und Blended-Learning-Format, seit 2010 Gutachterin an der Zentrale des Goethe-Instituts.

Навчалась в Мінському Державному лінгвістичному університеті (німецька і англійська як іноземні мови), з 1996 р. – доцент кафедри німецької мови як іноземної Мінського Державного лінгвістичного університету (Білорусь); дослідження в галузі методики викладання німецької мови як іноземної, автор навчальних посібників, фахівець у галузі підвищення класифікації з питань методики викладання німецької мови як іноземної та дидактики, з 2004 р. – автор та тренер курсів з іноземної мови та підвищення кваліфікації вчителів і викладачів в форматі онлайн та змішаного навчання, з 2010 р. – консультант в центральному офісі Goethe-Institut.

Kati Brunner

*Nationale Jurij-Fedkowjtsch-Universität Cherniwzi
DAAD-Lektorin*

Каті Бруннер

*Лектор DAAD у Чернівецькому національному
університеті ім. Ю. Федьковича*

Kati Brunner hat in Dresden Slawistik, Deutsch als Fremdsprache und Romanistik studiert. Sie arbeitete unter anderem als Sprachassistentin des Goethe-Instituts und im Rahmen des Lektorenprogramms der Robert-Bosch-Stiftung an verschiedenen Hochschulen in der Ukraine. Von 2004 bis 2009 war sie DAAD-Lektorin an der Ivan-Franko-Universität Lwiw. Seit 2012 arbeitet sie als DAAD-Lektorin an der Jurij-Fedkowjtsch-Universität Tscherniwzi und unterrichtet im Studiengang deutsch-ukrainisches Übersetzen. Sie ist Gründungsmitglied des gemeinnützigen Vereins Translit, der den kulturellen Dialog zwischen dem deutschsprachigen Raum und der Ukraine fördert.

Каті Бруннер вивчала у Дрездені славістику, німецьку мову як іноземну та романістику. Працювала зокрема мовним асистентом Гете-Інституту та за лекторською програмою Фонду Роберта Боша у різних українських університетах. З 2004 по 2009 рік була лектором Німецької служби академічних обмінів (DAAD) у Львівському національному університеті імені Івана Франка. З 2012 року працює лектором DAAD у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича та викладає на програмі «Німецько-український переклад». Вона є співзасновницею громадської організації Translit, яка сприяє культурному діалогові між німецькомовними країнами та Україною.

Olga Dzykovich
Deutschlektorin an der NTUU „KPI“

Ольга Дзикович
*Викладач німецької мови у
НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського»*

Olga Dzykovich ist 1983 in Kiew geboren und lernte Deutsch an einer Schule mit erweitertem Deutschunterricht. Danach studierte sie an der Fakultät für Linguistik der Nationalen Technischen Universität der Ukraine „KPI“ in der Fachrichtung Dolmetschen und Übersetzen. Von 2009–2012 war sie Doktorandin am Lehrstuhl für Theorie, Praxis und Übersetzung der deutschen Sprache und beendete ihre Promotion 2014 in der Fachrichtung *Germanische Sprachen*. Derzeit ist sie Dozentin am Lehrstuhl für Theorie, Praxis und Übersetzung der deutschen Sprache, unterrichtet Landeskunde, kommunikative und pragmatische Aspekte von Gesprächen und Theorie der Translationswissenschaft. Ihre Forschungsschwerpunkte liegen in der Medienlinguistik, Textologie und Pragmatik der modernen Sprache.

Ольга Дзикович народилася 1983 року у Києві. Вивчала німецьку в школі з поглибленим вивченням німецької мови. Опісля навчалася на факультеті лінгвістики Національного технічного університету України «КПІ» за спеціальністю «Переклад». З 2009 по 2012 рік була аспіранткою кафедри теорії, практики та перекладу німецької мови, захистивши у 2014 р. дисертацію за спеціальністю 10.02.04 – германські мови. На даний момент працює викладачем на кафедрі теорії, практики та перекладу німецької мови, викладає країнознавство, комунікативно-прагматичні аспекти мовлення і теорію перекладу. До напрямків її наукової діяльності належать медіалінгвістика, текстологія та прагматика сучасної мови.

Mag. Jürgen Ehrenmüller
*Bundesministerium für Bildung, Österreich
Kultur und Sprache*

Mag. Юрген Еренмюллер
*Федеральне міністерство освіти, Австрія
Відділ культури та мови*

Derzeit OeAD-Lektor und odborný asistent am Lehrstuhl für deutsche Sprache der Pädagogischen Fakultät der Westböhmischen Universität Pilsen, Lehrbeauftragter an den Instituten für Germanistik und Geschichte der Karl-Franzens-Universität Graz, Lehrbeauftragter an der Pädagogischen Hochschule Kärnten, 2012–2014 wissenschaftlicher Mitarbeiter am Institut für Germanistik der Karl-Franzens-Universität Graz, 2012–2015 Lehrer für Deutsch und Geschichte am BG/BRG Seebachergasse Graz.

Відділ культури і мови Федерального міністерства освіти, Австрія. Лектор Австрійської служби обмінів (OeAD), асистент кафедри німецької мови педагогічного факультету університету Західної Богемії у Пльзені, позаштатний викладач в інститутах германістики та історії у Грацькому університеті імені Карла і Франца, у педагогічній вищій школі м. Кернтен. 2012–2014 р. – науковий співробітник інституту германістики у Грацькому університеті імені Карла і Франца, 2012–2015 р. – вчитель німецької мови й історії у федеральній гімназії реальній гімназії BG/BRG м. Грац.

Carsten Grunwaldt
Nationale Argaruniversität Sumy
DAAD-Lektor

Карстен Грунвальдт
Сумський Національний аграрний університет,
Лектор DAAD

Carsten Grunwaldt studierte Slavistik und Sozialwissenschaften auf Lehramt. Sein Referendariat absolvierte er in Minden. Seit 2002 arbeitet er mit kurzen Unterbrechungen als DAAD-Lektor in Jaroslavl', Russische Föderation, Taschkent, Usbekistan, und Luzk, Ukraine. Seit 2015 ist er DAAD-Lektor in Sumy. Arbeitsstationen in Deutschland enthalten die Koordination eines Schulprojekts für den Verein MitOst in Münster und des Projekts *Fast Track* an der Europa-Universität Viadrina in Frankfurt an der Oder. Seine Interessensschwerpunkte liegen in den Bereichen deutsche (moderne) Lyrik, Politik und Soziales und praktisches Studierenden-Theater.

Карстен Грунвальдт вивчав славістику та соціальні науки, здобувши кваліфікацію учителя середньої школи I-II ступенів. Проходив педагогічну практику Міндені. З 2002 р. працює з короткими перервами лектором DAAD в Ярославлі (Російська Федерація), Ташкенті (Узбекистан) та в Луцьку (Україна). З 2015 р. він є лектором DAAD у Сумах. У Німеччині він працював координатором шкільного проекту для Спілки MitOst у Мюнстері та координатором проекту *Fast Track* в Європейському університеті Віадрина у Франкфурті-на-Одері. До його основних інтересів належать німецька (модерна) лірика, політика і соціальне і практичний студентський театр.

Walentina Gutnik
Dozentin am Lehrstuhl für deutsche Philologie,
Übersetzung und angewandte Linguistik,
Nationale Linguistische Universität, Kiew

Валентина Гутник
Доцент кафедри німецької філології,
перекладу та прикладної лінгвістики,
Національний лінгвістичний університет, Київ

Frau Walentina Gutnik ist Dozentin am Lehrstuhl für deutsche Philologie, Übersetzung und angewandte Linguistik (Nationale Linguistische Universität Kiew), hat über 25 Jahre Berufserfahrung im Bereich DaF, ist Autorin von über 40 Publikationen, darunter *Phonetik-cool!* (erschienen 2011). Ihre Doktorarbeit zum Thema *Formen der phonetischen Kompetenz bei zukünftigen Deutschlehrern im kommunikativen Phonetikkurs* ist zur Promotion vorgelegt.

Валентина Гутник викладає німецьку мову на кафедрі німецької філології, перекладу та прикладної лінгвістики (Київський національний лінгвістичний університет), працює викладачем німецької мови як іноземної понад 25 років, є авторкою більше 40 наукових та науково-методичних публікацій, зокрема посібника *Phonetik-cool!* (рік видання – 2011). До захисту підготовлена дисертація на тему *Формування фонетичної компетенції у майбутніх учителів німецької мови у комунікативному вступному корективному курсі*.

Dr. päd. Ivanna Holub
*Dozentin am Lehrstuhl für Angewandte Linguistik,
 Nationale Universität Lvivska Polytechnika*

К. п. н. Іванна Голуб
*Доцент кафедри прикладної лінгвістики,
 Національний університет Львівська політехніка*

Ivanna Holub lebt in Lviv und ist seit mehreren Jahren als DaF-Lehrerin im Gymnasial- und Hochschulbereich tätig. Zurzeit ist sie Dozentin an der Nationalen Universität Lvivska Polytechnika und leitet Sprachkurse am Sprachlernzentrum Lviv, Partner des Goethe-Instituts Ukraine. Die Methodik des DaF-Unterrichts gehörte schon immer zu ihrem Berufsinteressenfeld. Zu diesem Fach promovierte sie und bildet sich jetzt ständig weiter. Seit 2014 wird sie vom Goethe-Institut Ukraine als Multiplikatorin eingesetzt. Frau Holub leitet erfolgreich Methodikseminare und Workshops für Deutschlehrende in verschiedenen Regionen der Ukraine, tutoriert Onlinekurse.

Іванна Голуб живе у Львові і вже багато років працює викладачем німецької мови. Зараз вона – доцент Національного університету Львівська політехніка і веде курси у Центрі вивчення Німецької мови у Львові, який є партнером Інституту-Гете в Україні. Методика викладання німецької мови завжди була предметом її наукових зацікавлень. У цій галузі вона захистила кандидатську дисертацію і постійно підвищує свою кваліфікацію. З 2014 вона є мультиплікатором Гете-Інституту в Україні і успішно проводить семінари і тренінги для вчителів німецької мови у різних регіонах України, веде онлайн-курси підвищення кваліфікації.

Prof. Dr. Hans-Werner Huneke
Rector der Pädagogischen Hochschule Heidelberg

Проф. д-р Ганс-Вернер Гунеке
*Ректор Педагогічного університету
 у Гайдельберзі*

Prof. Dr. Hans-Werner Huneke studierte Deutsch und Geschichte und promovierte in der Germanistischen Linguistik. Er war Lehrer an einer Begegnungsschule in Brasilien und Lektor für deutsche Sprache und Literatur des DAAD in Portugal. Es folgten Dozenturen an den Pädagogischen Hochschulen Heidelberg und Ludwigsburg und eine Professur für deutsche Sprache und ihre Didaktik an der Pädagogischen Hochschule Freiburg, wo er das Amt des Prorektors für Lehre und Studium innehatte. Seit 2015 ist er Rektor der Pädagogischen Hochschule in Heidelberg. Seine Arbeitsgebiete liegen in der Sprachdidaktik, in der geschriebenen/gesprochenen Sprache und in der Didaktik des Deutschen als Fremdsprache.

Проф. д-р Ганс-Вернер Гунеке вивчав германістику та історію і захистив докторську дисертацію з германістичної лінгвістики. Він працював учителем у Німецькій школі в Бразилії та лектором німецької мови та літератури для DAAD у Португалії. Викладав у педагогічних університетах Гайдельберга та Людвігсбурга, згодом як професор німецької мови та дидактики у Педагогічному університеті м. Фрайбург, де він обіймав посаду проректора із викладання та навчання. З 2015 р. працює ректором Педагогічного університету у Гайдельберзі. Сфери його професійних зацікавлень – мовна дидактика, письмове/усне мовлення та дидактика німецької мови як іноземної.

Prof. Dr. habil. Svitlana Ivanenko
*Professorin am Lehrstuhl für Fremdsprachen
 Nationale Pädagogische Mykhajlo-Drahomanov-
 Universität Kiew*

Проф. д. філол. н. Світлана Іваненко
*Професор кафедри іноземних мов
 Національного педагогічного університету
 імені М. П. Драгоманова, Київ*

Professorin am Lehrstuhl für Fremdsprachen der Fakultät für Naturwissenschaftliche Bildung und Ökologie an der Nationalen Pädagogischen Mykhajlo-Drahomanov-Universität Kiew, Autorin von mehr als 130 Publikationen im In- und Ausland (Deutschland, Polen, Serbien, Italien, Weißrussland, Russland), TestDaF-Prüfungsbeauftragte, Präsidentin der gesellschaftlichen Organisation *Europäische Bildung und Wissenschaft in der Ukraine*, Vizepräsidentin des Ukrainischen Hochschulgermanistenverbandes, Vorsitzende der Kommission für Deutsch an der Kleinen Akademie der Wissenschaften der Ukraine.

Професор кафедри іноземних мов факультету природничо-географічної освіти та екології Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, автор більш як 130 публікацій, опублікованих в Україні та за кордоном (Німеччина, Польща, Сербія, Італія, Білорусія, Росія), керівник Центру ТестДаФ, президент ГО *Європейська освіта і наука в Україні*, віце-президент Української Спільноти германістів вищої школи, Голова комісії *Німецька мова* МАН.

Danny Klapper
*DAAD-Lektor an der
 Nationalen Taras-Schewtschenko-Universität Kiew*

Данні Клаппер
*Лектор DAAD у Київському національному
 університеті ім. Т. Шевченка*

Seit 2016 DAAD-Lektor an der Nationalen Taras-Schewtschenko-Universität Kiew. Studium der Germanistik, Kunstwissenschaft, Slavistik, Politikwissenschaft an den Universitäten Oldenburg und Magdeburg. Seine Interessen liegen im Bereich Literatur- und Filmwissenschaft.

З 2016 року працює лектором DAAD у Київському національному університеті ім. Тараса Шевченка. Вивчав германістику, мистецтвознавство, славістику і політологію в університетах Ольденбурга та Магдебурга. Сфера його зацікавлень – література та кінознавство.

Ludmilla Klotz
DAAD-Lektorin
an der Linguistischen Universität Kiew

Людмілла Клотц
Лектор DAAD у Національному лінгвістичному
університеті, м. Київ

studierte Slavistik und Germanistik in Bamberg, Würzburg und Göttingen mit Abschluss Magister Artium (1986). Nach den beruflichen Stationen als Dozentin beim Goethe-Institut und Fachlektorin für DaF beim Hueber Verlag war sie viele Jahre an verschiedenen Bildungsinstitutionen in einigen Ländern Osteuropas tätig, darunter als DAAD-Lektorin in Tbilissi/Georgien (1995–2001). Es folgten einige Jahre lehrender und beratender Tätigkeiten in Berlin. Seit 2014 unterrichtet Ludmilla Klotz wieder als DAAD-Lektorin an der Übersetzer-Fakultät der Nationalen Linguistischen Universität Kiew.

вивчала славістику та германістику в університетах Бамберга, Вюрцбурга та Геттінгена, здобувши ступінь магістра гуманітарних наук (1986). Попрацювавши викладачем у Гете-Інституті та фаховим лектором німецької як іноземної у видавництві Hueber, здобула багаторічний досвід роботи у різних освітніх закладах країн Східної Європи, зокрема як лекторка DAAD у Тбілісі (Грузія, 1995–2001 рр.). Опісля кілька років займалася викладацькою та консультаційною діяльністю у Берліні. З 2014 року Людмілла Клотц знову викладає як лекторка DAAD на факультеті перекладачів Київського національного лінгвістичного університету.

Anja Lange
DAAD-Lektorin an der NTUU „KPI“

Аня Ланге
Лектор DAAD у НТУУ «КПІ ім. Ігоря
Сікорського»

absolvierte 2006–2007 einen Europäischen Freiwilligendienst im Staatsarchiv Olsztyn, Polen. Danach studierte sie West- und Ostslawistik an der Universität Leipzig und an der Nationalen Taras-Ševčenko-Universität Kiew. Sie war 2013/2014 DAAD-Sprachassistentin an der Nationalen Kiewer-Mohyla-Akademie und ist seit 2015 DAAD-Lektorin an der Nationalen Technischen Universität der Ukraine „Kiewer Polytechnisches Institut benannt nach Ihor Sikorsky“. Ihre Forschungsschwerpunkte liegen im Bereich Gender in der ukrainischen Kultur- und Literaturgeschichte, in der ukrainischen Identitätsbildung sowie in der Landeskundeforschung DaF.

у 2006–2007 рр. працювала волонтером Європейської волонтерської служби у державному архіві м. Ольштин (Польща). Надалі вивчала західну та східну славістику в Ляйпцизькому університеті та Київському національному університеті ім. Тараса Шевченка. Протягом 2013/2014 навчального року працювала мовним асистентом DAAD у Національному університеті «Кієво-Могилянська академія», а з 2015 р. – лектором DAAD у Національному технічному університеті України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Серед її наукових зацікавлень – гендер в історії української культури та літератури, формування української ідентичності, а також країнознавчі студії у викладанні німецької як іноземної.

Dr. habil. Magdalena Latkowska
 Universität Warschau
 Verband polnischer Germanisten

Д-р габіл. Магдалена Латковська
 Варшавський університет,
 Спілка польських германістів

Magdalena Latkowska ist Dr. habil. der Literaturwissenschaft, Germanistin, Übersetzerin. Dissertation: *Günter Grass und die Politik*, Warschau 2008. Habilitationsschrift: *«Sozialismus-Pädagogen» oder «Klassenfeinde»? Das Verhältnis der Schriftsteller aus der DDR zum Juniaufstand 1953 sowie zum Mauerbau und Mauerfall 1961–1989*, Breslau, 2016. Dozentin an der Universität Warschau. Absolventin des Instituts für Angewandte Linguistik und der Europäischen Studien an der Universität Warschau. Forschungsschwerpunkte: Gesellschaftsgeschichte der BRD und der DDR, Intellektuellen- und Schriftstellerkreise in Deutschland, gesellschaftliche Rolle der Literatur, deutsch-polnische politische Beziehungen und kulturelle Verbindungen.

Магдалена Латковська – д-р габіл. з літературознавства, германістка, перекладачка. Дисертація: *Гюнтер Грасс і політика*, Варшава 2008. Габілітаційна робота: „Педагогі соціалізму“ чи „класові вороги“? *Ставлення письменників НДР до червеного повстання 1953 р., а також до зведення та падіння Берлінської стіни (1961–1989 рр.)*, Вроцлав, 2016. Доцент Варшавського університету. Випускниця Інституту прикладної лінгвістики та європейських студій Варшавського університету. Сфери дослідження: історія суспільства ФРН та НДР, інтелектуальні та письменницькі кола у Німеччині, суспільна роль літератури, німецько-польські стосунки та культурні зв'язки.

Mag. Lukas Mayrhofer
 Trainer für Deutsch als Fremdsprache
 Autor für den Hueber-Verlag

Маг. Лукас Майргофер
 Референт семінарів та тренінгів з німецької мови як іноземної,
 автор книг для видавництва Hueber-Verlag

Studium der Deutschen Philologie, Theaterwissenschaft und Romanistik an der Universität Wien, seit 1999 Trainer für Deutsch als Fremdsprache, seit 2010 selbstständig mit Unterrichtstätigkeit im In- und Ausland; Erstellung von österreichbezogenen Unterrichtsmaterialien, Autorentätigkeit (Hueber-Verlag); Seminarleiter und Referent bei Kultur und Sprache (Abteilung im österr. Bildungsministerium); Zusatzausbildung als Pâtissier und Studium der Gastrosophischen Wissenschaften an der Universität Salzburg. Schwerpunktthemen bei Workshops und Vorträgen sind Sprache (u. a. österreichisches Deutsch) und Kulinarik (u. a. Kulturgeschichte der österreichischen Küche).

Вивчення німецької філології, театрознавства і романістики у Віденському університеті; з 1999 р. – референт семінарів та тренінгів з німецької мови як іноземної; з 2010 р. – самостійна викладацька діяльність в рідній країні та за кордоном; розробка навчально-методичних матеріалів австрійського спрямування, авторська діяльність для видавництва «Hueber»; організатор та керівник семінарів, референт в області мови і культури (відділ австрійського міністерства освіти); здобув додаткову професію кондитера та має закінчену вищу освіту за фахом науки гастрософії в Зальцбурзькому університеті. Основні напрямки семінарів та докладів: мови (австрійський різновид німецької мови) та кулінарія (історія австрійських пирогів).

Olena Menshykova
Nationale Polytechnische Universität Odessa
 Hochschullehrerin am Lehrstuhl für Deutsche
 Sprache und Übersetzung

Олена Меншикова
 Викладач німецької мови у Одеському
 національному політехнічному університеті

Olena Menshykova hat an der Metschnikov-Universität Odessa Germanistik studiert. Nach einjähriger Tätigkeit als Deutschlehrerin an der Schule arbeitet sie seit 2006 als Hochschullehrerin am Lehrstuhl für Deutsche Sprache und Übersetzung an der Deutschen Technischen Fakultät der Nationalen Polytechnischen Universität Odessa.

Олена Меншикова вивчала германістику в Одеському університеті ім. І. Мечникова. Після однорічного викладання німецької в школі, з 2006 р. вона викладає на кафедрі німецької мови і перекладу Німецького технічного факультету Одеського національного політехнічного університету.

Olaf Mittelstraß
 DAAD-Lektor
 an der Nationalen Oles-Honchar-Universität Dnipro

Олаф Міттельштрасс
 Лектор DAAD у Дніпропетровському національному університеті ім. О. Гончара

Olaf Mittelstraß studierte Ethnologie und Soziologie in Bonn, war u. a. für die Robert-Bosch-Stiftung in Russland sowie für das Humboldt-Institut in China als Lektor aktiv. Seit 2014 ist er als DAAD-Lektor an der Oles-Honchar-Universität in Dnipro tätig. Seine Interessen liegen im Bereich Methodik/Didaktik, Landeskunde sowie Zivilgesellschaftliches Engagement.

Олаф Міттельштрасс вивчав етнологію та соціологію у Бонні, працював серед іншого лектором Фонду Роберта Боша у Росії та Інституту Гумбольдта у Китаї. З 2014 року працює лектором DAAD в університеті ім. Олеса Гончара у м. Дніпро. Сфера наукових інтересів: методика/дидактика, країнознавство, а також громадянський активізм.

Dr. Larysa Oleksyschyna

Leiterin der Sektion für deutsch-ukrainisches Übersetzen an der Nationalen Jurij-Fedkowytsh-Universität Cherniwzi

К. філол. н. Лариса Олексюшина

Керівниця секції німецько-українського перекладу Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича

Larysa Oleksyschyna hat an der Jurij-Fedkowytsh-Universität Cherniwzi Germanistik studiert und an der Iwan-Franko-Universität Lwiw im Bereich Semantik und Stilistik promoviert. Sie arbeitete mehrere Jahre im Sprachlernzentrum Tscherniwzi und ist Co-Autorin des Deutschlehrwerks *DU* für germanistische Studiengänge in der Ukraine (Erstautorinnen Natalija Borisko und Hiltraud Casper-Hehne). Seit 2006 betreut sie den Studiengang *Deutsch-Ukrainisches Übersetzen* an der Universität Tscherniwzi. Sie hat sich in mehreren Seminaren und Forschungsaufenthalten in Deutschland und Österreich im Bereich translatorische Kompetenz und Übersetzen und Dolmetschen weitergebildet.

Лариса Олексюшина вивчала германістику у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича та захистила кандидатську дисертацію у галузі семантики та стилістики у Львівському національному університеті імені Івана Франка. Багато років викладала у Центрі вивчення німецької мови у Чернівцях, є співавтором підручника з німецької мови *DU*, розробленого колективом авторів під керівництвом Наталії Бориско та Гільтрауд Каспар-Гене для навчальних програм з германістики. З 2006 року координує навчальну програму *Німецько-український переклад* у Чернівецькому національному університеті. Підвищувала свою кваліфікацію з перекладу завдяки численним семінарам та дослідницьким візітам до Німеччини та Австрії.

Prof. Dr. Alla Paslavska

*Nationale Ivan-Franko-Universität Lwiw
Präsidentin des UGDV*

Проф., д. філол. н. Алла Паславська

*Львівський нац. університет ім. І. Франка,
Президент АУГ*

geb. 1963; 1980–1985 Studium an der Iwan-Franko-Universität Lwiw; 1990 Promotion (*Explizite und implizite Negation im Deutschen*); 2006 Promotion (*Negation und ihre Wirkungsbereiche: Semantik, Syntax, Pragmatik und Prosodik*); seit 2005 Präsidentin des Ukrainischen Deutschlehrer- und Germanistenverbands; seit 2008 Lehrstuhlleiterin für Interkulturelle Kommunikation und Translationswissenschaft an der Nationalen Iwan-Franko-Universität Lwiw. Forschungsgebiete: Sprachtypologie, Translationswissenschaft, DaF, Interkulturelle Kommunikation.

нар. 1963; 1980–1985 – навчання у Львівському університеті імені Івана Франка; 1990 – кандидатська дисертація (*Експліцитне та імпліцитне заперечення у німецькій мові*); 2006 – докторська дисертація (*Заперечення та сфери його дії: семантика, синтактика, прагматика, просодика*); з 2005 – президент Асоціації українських германістів; з 2008 – завідувачка кафедри міжкультурної комунікації та перекладу Львівського національного університету імені Івана Франка. Сфери дослідження: лінгвістична типологія, переклад, німецька як іноземна, міжкультурна комунікація.

Doz. Dr. Natalya Petraschtschuk
*Leiterin des Sprachlernzentrums
 Nationale Universität Lwiw*

Доц., к. філол. н. Наталія Петращук
*Керівник Центру німецької мови у Львівському
 національному університеті ім. І. Франка*

Doz. Dr. Natalya Petraschtschuk, 1971–1976 Studium an der Iwan-Franko-Universität Lwiw; 1987 Promotion (*Textbildende Funktionen der Phorik*); seit 1991 Dozentin am Lehrstuhl für Deutsche Philologie an der Nationalen Iwan-Franko-Universität Lwiw, seit 2002 Leiterin des Sprachlernzentrums Lwiw; Forschungsgebiete: Textlinguistik, Sprachgeschichte, Angewandte Linguistik, Didaktik und Methodik des DaF-Unterrichts.

Доц. к. філол. н. Наталія Петращук, 1971–1976 – навчання у Львівському університеті імені Івана Франка; 1987 – кандидатська дисертація (*Форика як фактор текстотворення*); з 1991 р. – доцент кафедри німецької філології Львівського національного університету імені Івана Франка, з 2002 р. – керівник Центру німецької мови у Львові; сфери дослідження: лінгвістика тексту, історія мови, прикладна лінгвістика, дидактика та методика викладання німецької як іноземної.

Prof. Dr. Rostyslav Pylypenko
*Präsident des UHSGV
 Linguistische Universität Kiew*

Проф., д. філол. н. Ростислав Пилипенко
*Президент УСГВШ,
 Національний лінгвістичний університет, м. Київ*

lag bei Drucklegung nicht vor

Prof. Dr. Jörg-Matthias Roche
*Professor für Deutsch als Fremdsprache
 Ludwig-Maximilians-Universität, München*

Проф. д-р Йорг Маттіас Рохе
*Професор кафедри німецької мови як іноземної,
 університет Людвіга-Максиміліана, Мюнхен*

Professor für Deutsch als Fremdsprache an der Ludwig-Maximilians-Universität München, assoziierter Professor an der Deutsch-Jordanischen Hochschule in Amman, Jordanien, und Inhaber des Lehrstuhls für Interkulturelle Kommunikation an der Katholischen Universität San Antonio in Murcia, Spanien. Forschungsschwerpunkte: Spracherwerb, Mehrsprachigkeit, Interkulturelle Kommunikation, Wissenschaftssprache und die Didaktiken von Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. Aktuelle Forschungs- und Entwicklungsprojekte: u. a. Entwicklung eines Sprachstandsfeststellungsverfahrens für Kinder, Arbeiten zur Beschulung und sprachlichen Ausbildung von Flüchtlingen und Asylbewerbern im Berufskontext.

Професор кафедри німецької мови як іноземної Мюнхенського університету Людвіга-Максиміліана, асоційований професор Німецько-Йорданського університету в Аммані, Йорданія, керівник кафедри міжкультурної комунікації Католицького університету Сан-Антоніо в Мурсії, Іспанія. Головні теми досліджень: оволодіння мовою, багатомовність, міжкультурна комунікація, наукова мова та дидактика німецької мови як іноземної або як другої іноземної. Актуальні теми дослідження: процес аналізу мовних навичок дітей, робота з питань шкільного навчання та мовної підготовки біженців і осіб, що шукають притулку, у контексті професійної діяльності.

Olga Shevchenko
*Deutschlektorin
 an der Pädagogischen Universität Sumy*

Ольга Шевченко
*Викладач німецької мови,
 Сумський педагогічний університет*

Olga Shevchenko studierte Englisch als Hauptfach und Deutsch als Nebenfach an der Pädagogischen Makarenko-Universität Sumy. Sie promovierte an der Linguistischen Universität, Kiew (Deutsche Philologie, Phonetik). Ihre wissenschaftlichen Interessen liegen in der Sprachdidaktik und Methodik, Deutsch als Fremdsprache und der deutschen Phonetik. Sie war als Englischlehrerin an einer allgemeinbildenden Schule in Sumy tätig. Seit 1997 ist sie Dozentin am Lehrstuhl für Theorie und Praxis der Germanischen und Romanischen Sprachen an der Makarenko-Universität Sumy.

Ольга Шевченко вивчала англійську мову як першу іноземну та німецьку як другу іноземну у Сумському педагогічному університеті імені А. С. Макаренка. Закінчила аспірантуру у Київському національному лінгвістичному університеті за спеціальністю *Німецька філологія, фонетика*. Коло наукових інтересів – дидактика, письмове та усне мовлення, дидактика німецької мови як іноземної, фонетика німецької мови. Працювала вчителькою англійської мови у середній школі. З 1997 року обіймає посаду викладача німецької мови та фонетики на кафедрі теорії і практики романо-германських мов у Сумському педагогічному університеті імені А. С. Макаренка.

Iryna Slobodtsova
Nationale Polytechnische Universität Odessa
Leiterin des Lehrstuhls für deutsche Sprache und
Übersetzung

Ірина Слободцова
Керівник кафедри німецької мови
та перекладу у Одеському національному
політехнічному університеті

Iryna Slobodtsova, 1984–1989 Studium an der Metschnikov-Universität Odessa, Fakultät für Romanistik und Germanistik; 2000 Promotion (*Lexikalisch-grammatische Gruppe der Wörter, die die Bedeutung viel/mehr bezeichnen (diachronische Forschung)*); 1992–2000 Hochschullehrerin für deutsche Sprache an der Metschnikov-Universität Odessa; seit 2000 Lehrstuhlleiterin für deutsche Sprache und Übersetzung an der Deutschen Technischen Fakultät der Nationalen Polytechnischen Universität Odessa.

Ірина Слободцова навчалася у 1984–1989 рр. на факультеті романістики та германістики Одеського університету ім. І. Мечникова; 2000 р. – кандидатська дисертація на тему *Лексико-граматична група слів, яка виражає поняття viel 'багато'/wenig 'мало' в німецькій мові (діахронічне дослідження)*; 1992–2000 рр. – викладач німецької мови Одеського університету ім. І. Мечникова; з 2000 р. – завідувач кафедри німецької мови і перекладу Німецького технічного факультету Одеського національного політехнічного університету.

Doz. Dr. Svitlana Sotnykova
Dozentin für Deutsch
Nationale Wassyl-Karasin-Universität Charkiw

К. філол. н. Світлана Сотникова
Доцент кафедри німецької філології,
Харківський національний університет ім. В.Н.
Каразіна

1983–1988 Germanistik-Studium an der Universität Charkiw; seit 1988 als Deutschdozentin am Lehrstuhl für Deutsche Philologie und Übersetzung der Nationalen Karasin-Universität Charkiw tätig; 1997 Promotion, Thema der Doktorarbeit *Sprachliche Mittel von Komik in deutschen Volksmärchen*; seit 2000 Honorarlehrcraft am Sprachlernzentrum des Nürnberger Hauses; seit 2004 Autorin und Co-Autorin des Lehrwerks *Світанок* (Ukrainisch für Deutsche), der Lehrwerkreihen *H@llo Freunde*, *Deutsch lernen ist super* (Deutsch für Schüler), *Login* (Deutsch für Germanistik-Studierende); seit 2013 Multiplikatorin des Goethe-Instituts Ukraine.

1983–1988: вивчення германістики в університеті м. Харкова; з 1988 р. до цього часу: викладач, доцент кафедри німецької філології та перекладу Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна; 1997 – захист кандидатської дисертації на тему *Мовні засоби комічного в німецьких народних казках*; з 2000 р. до цього часу: викладач Мовного Центру при Будинку Нюрнберга; з 2004 р. до цього часу: автор та співавтор підручника *Світанок* (українська мова для німців), серії навчально-методичних комплексів *H@llo*, *Freunde*, *Deutsch lernen ist super* (німецька мова для школярів), *Login* (німецька мова для студентів-германістів); з 2013 р. до цього часу: референт / керівник семінарів з підвищення кваліфікації вчителів у Гете-Інституті в Україні.

Jennifer Swanda

*Fachberaterin und Referentin für DaF im Ausland
Ernst Klett Sprachen GmbH, Stuttgart*

Дженніфер Сванда

*Консультант та референт у галузі викладання
німецької мови як іноземної за кордоном,
видавництво Ernst Klett Sprachen GmbH,
Штуттгарт*

seit 09/2016 Fachberaterin und Referentin für Deutsch als Fremdsprache im Ausland, Ernst Klett Sprachen GmbH, Stuttgart; 10/2014–09/2016 Übersetzerin und DaF-Coach für die höhere Führungsebene bei Mercedes Benz, Bangalore; 09/2009–09/2016: Lehrkraft, Multiplikatorin und Seminarleiterin am Goethe-Institut in Bangalore; seit 2006: Arbeit als Sprachspezialistin und Übersetzerin für Englisch-Deutsch.

З 09/2016 – консультант та референт з викладання німецької мови як іноземної за кордоном, видавництво Ernst Klett Sprachen GmbH, Штуттгарт; 10/2014–09/2016 – перекладач і коуч німецької мови як іноземної (DaF) для вищої керівної ланки компаній Mercedes Benz, Bangalore; 09/2009–09/2016: викладач, мультиплікатор і керівник семінарів у Goethe-Institut в Бангалорі; з 2006 р. – фахівець з мови та перекладач англійської/німецької мов.

Dr. Viktoria Syno

*Dozentin für Deutsch
Nationale Universität Uschhorod*

К. філол. н. Вікторія Синьо

*Доцент кафедри німецької філології,
Національний університет м. Ужгород*

Seit 2000 arbeitet Viktoria Syno am Lehrstuhl für deutsche Philologie an der Nationalen Universität Uschhorod. Seit September 2005 ist sie am Sprachlernzentrum Uschhorod tätig, das sie seit 2008 auch leitet. 2008 wurde sie an der Lviver Nationaluniversität promoviert.

Вікторія Синьо працює на кафедрі німецької мови Ужгородського національного університету з 2000 року. З вересня 2005 викладає у мовному центрі, яким керує вже восьмий рік. У 2008 році захистила кандидатську роботу при Львівському національному університеті.

Yves-Oliver Tauschwitz

DAAD-Lektor

Kirgisische Staatl. Technische Razzakov-Universität

Ів-Олівер Таушвіц

Лектор DAAD

*Киргизький державний технічний університет
ім. І. Раззакова*

Yves-Oliver Tauschwitz hat in Frankfurt (Oder), Barnaul und St. Petersburg Kulturwissenschaften und Soziolinguistik studiert. Seit September 2014 arbeitet er als DAAD-Lektor am Deutsch-Kirgisischen Technischen Institut Bischkek. Dort hat er dabei geholfen, die Organisation des Deutschunterrichts und der Deutschprüfungen zu reformieren. Darüber hinaus ist er als Leiter des DAAD-Koordinationszentrums an der Kirgisischen Staatlichen Technischen Universität für die Partnerschaften mit deutschen Fachhochschulen im Rahmen von DAAD- und Erasmus-Plus Programmen zuständig.

Ів-Олівер Таушвіц вивчав культурологію і соціолінгвістику у Франкфурті-на-Одері, Барнаулі і Санкт-Петербурзі. З вересня 2014 р. він працює лектором DAAD у Німецько-Киргизькому технічному інституті Бішкека. Там він допоміг реформувати систему викладання та іспитів з німецької. Крім того, як керівник координаційного центру DAAD у Киргизькому державному технічному університеті, він відповідає за співпрацю з німецькими ВНЗ прикладного напрямку у рамках програм DAAD та Еразмус +.

Almuth Tharan

*Mitglied des geschäftsführenden Vorstands
Unabhängiges Institut für Umweltfragen (UfU)
e. V., Berlin*

Альмут Таран

*Член правління, директор,
Незалежний інститут з екологічних питань
(UfU), Берлін*

Unabhängiges Institut für Umweltfragen (UfU) e. V. Berlin, Geschäftsführendes Vorstandsmitglied und Projektleiterin im Fachgebiet Klimaschutz & Transformative Bildung. Vor und während der Tätigkeit bei UfU e. V. gesellschaftlich und politisch aktiv in den Themenbereichen Umwelt, Verkehr, Demokratie und Bürgerbeteiligung sowie in internationalen Projekten und Netzwerken.

Член правління, директор Берлінського незалежного Інституту екологічних проблем (UfU), керівник проектів у сфері захисту клімату & трансформативної освіти. До та під час роботи в Інституті UfU e. V. Berlin вела та веде активну суспільну та політичну діяльність в галузі навколишнього середовища, транспорту, демократії та громадської ініціативи, а також приймає участь у міжнародних проектах та мережах.

Andrii Tsisar

Deutschlehrer

an der Nationalen Lesja Ukrainka-Universität Luzk

Андрій Цісар

Викладач німецької мови у Східноєвропейському національному університеті ім. Лесі Українки, м. Луцьк

Andrii Tsisar ist seit 2007 DaF-Dozent an der Osteuropäischen Nationalen Lesja Ukrainka-Universität Luzk und seit September 2015 pädagogischer Leiter des vom Goethe-Institut akkreditieren Sprachlernzentrums für Deutsch an derselben Hochschule. Andriy Tsisar unterrichtet Deutsch als Fremdsprache auf den Niveaus A1–C1, ist zertifizierter Bewertender für die Prüfungen des Goethe-Instituts Start Deutsch 2, Goethe-Zertifikat B1 und Goethe-Zertifikat B2. An der Universität leitet er auch Seminare in DACH-Landeskunde und Linguolandeskunde.

Андрій Цісар – з 2007 року викладає німецьку як іноземну у Східноєвропейському національному університеті ім. Лесі Українки у Луцьку, а з вересня 2015 року він є педагогічним керівником Центру вивчення німецької мови, що знаходиться у цьому ж ВНЗ та є акредитованим партнером Гете-Інституту. Андрій Цісар викладає німецьку на рівнях A1–C1, є сертифікованим екзаменатором для іспитів Гете-Інституту (Start Deutsch 2, Goethe-Zertifikat B1, Goethe-Zertifikat B2). В університеті він також проводить семінари з країнознавства німецькомовних країн та лінгвокраїнознавства.

Regina Uhlen

DAAD-Lektorin

an der Technischen Universität Odessa

Регіна Улен

Лектор DAAD у Одеському національному політехнічному університеті

Regina Uhlen studierte an der Universität Freiburg Englisch, Geschichte und Deutsch auf Lehramt. 2008–2010 unterrichtete sie Englisch an der Volkshochschule Dreisamtal, 2013–2014 DaF an der ESL School Freiburg. Seit September 2014 ist sie DAAD-Lektorin in Odessa.

Регіна Улен здобула кваліфікацію вчителя англійської, історії та німецької мови у Фрайбурзькому університеті. У 2008–2010 рр. викладала англійську у центрі освіти для дорослих у м. Драйзамталь, у 2013–2014 рр. – німецьку як іноземну у мовній школі ESL у м. Фрайбург. З вересня 2014 року вона працює лектором DAAD в Одесі.

Dr. Michele Vangi
wissenschaftlicher Referent
Villa Vigoni (Italien)

Д-р Мікеле Ванджі
Науковий референт
Центр німецько-італійської співпраці
Вілла Вігоні (Італія)

Dr. Michele Vangi ist Germanist, Komparatist und wissenschaftlicher Referent beim Deutsch-Italienischen Zentrum für Europäische Exzellenz Villa Vigoni am Comer See (Italien) und seit dem Wintersemester 2016/2017 wissenschaftlicher Mitarbeiter beim Petrarca-Institut der Universität zu Köln. Seine Forschungsschwerpunkte sind: literarische Intermedialität (Literatur und Fotografie; Literatur und Kino, Literatur und Jazz), Raum- und Landschaftskonzepte in der Weimarer Klassik und deutschsprachige Literatur nach 1945. Er war Lehrbeauftragter an der Fakultät *Scienze della mediazione linguistica* an der Uni Mailand und hat zahlreiche Gastseminare an europäischen Universitäten gehalten.

Д-р Мікеле Ванджі – германіст, компаративіст і науковий консультант німецько-італійського центру європейської співпраці Вілла Вігоні на озері Комо (Італія), а починаючи із зимового семестру 2016/2017 р. – науковий співробітник Інституту ім. Петрарки Кельнського університету. Дослідницькі інтереси: інтермедіальність у літературі (література і фотографія; література і кіно, література і джаз), концепти простору і ландшафту у ваймарській класиці та німецькомовній літературі після 1945 р. Він працював викладачем на факультеті лінгвістики для міжнародної комунікації та кооперації Міланського університету, а також проводив численні гостьові семінари в європейських університетах.

Jakob Walosczyk
DAAD-Lektor an der Petro-Mohyla-Schwarzmeer-
universität Mykolajiw

Якоб Валошик
Лектор DAAD у Чорноморському державному
університеті ім. Петра Могили

Studium der Anglistik und Slavistik in Bamberg. 2010–2013 Tätigkeit in der Erwachsenenbildung, seit 2013 Lektor des DAAD in Mykolajiw.

Якоб Валошик вивчав англiстику та славiстику у Бамберзі. У 2010–2013 рр. працював у сфері освіти для дорослих, з 2013 р. – на посаді лектора DAAD у Миколаєві.

Prof. Dr. Ewa Żebrowska
Präsidentin des Verbandes Polnischer Germanisten
Universität Warschau

Проф. д-р Ева Жебровська
Президент Спільки польських германістів
Варшавський університет

Prof. Dr. habil. Ewa Żebrowska (Universität Warschau) ist Präsidentin des Verbandes Polnischer Germanisten; Promotion 2000, Habilitation 2005; absolvierte Philosophie an der Katholischen Universität in Lublin und Germanistik an der Maria-Curie-Skłodowska-Universität in Lublin, studierte auch in Mainz und Erfurt, verbrachte mehrere Forschungsaufenthalte als Stipendiatin an den Universitäten in Kiel, Berlin, Klagenfurt, Innsbruck, Bayreuth; zu ihren aktuellen Forschungsgebieten gehört die Textlinguistik, Medienlinguistik und allgemeine Sprachwissenschaft.

Проф. д-р габіл. Ева Жебровська (Варшавський університет) є Президентом Спільки польських германістів; кандидатська дисертація – 2000, докторська – 2005; здобула освіту з філософії у Люблінському католицькому університеті та з германістики в університеті ім. Марії Склодовської-Кюрі (м. Люблін). Також навчалася у Майнці та Ерфурті, неодноразово проводила дослідження як стипендіатка в університетах Кіля, Берліна, Клагенфурта, Інсбрука, Байройта. До її теперішніх наукових зацікавлень належать текстова лінгвістика, медіалінгвістика та загальне мовознавство.

Dr. päd. Natalie Zhdanova,
Leiterin des Lehrstuhls für Fremdsprachen
Nationale linguistische Universität Kiew

К. п. н. Жданова Наталія,
Завідувач кафедри іноземних мов
Національний лінгвістичний університет
м. Києва

Studium der Germanistik an der Linguistischen Universität Kiew, seit 1999 Lehrkraft für studienbegleitenden Deutschunterricht (BWL und Jura) an der Linguistischen Universität Kiew, 2008 PhD in Pädagogik (Methodik/Didaktik DaF), seit 2015 Lehrstuhlleiterin, Lehrstuhl für Fremdsprachen an der Linguistischen Universität Kiew, Mitautorin des Rahmencurriculums für den SbDU an ukrainischen Hochschulen und Universitäten, Mitautorin des Lehrwerks *DU 3*, Multiplikatorin des Goethe-Instituts Ukraine für Lehrerfortbildung.

Вивчала германістику у Київському лінгвістичному університеті, з 1999 р. викладає німецьку мову професійного спрямування (економіка підприємства і юриспруденція) в Київському лінгвістичному університеті, 2008 р. – кандидат педагогічних наук (методика / дидактика німецької мови як іноземної), з 2015 р. – завідувач кафедри іноземних мов Київського лінгвістичного університету, співавтор Рамкової програми з німецької мови професійного спрямування для вищих навчальних закладів України, співавтор навчального посібника *DU 3*, мультиплікатор з підвищення кваліфікації вчителів та викладачів у Гете-Інституті в Україні.

Martina Bartucz, Мартіна Бартуш: *Martina.Bartucz@cornelsen.de*
Michael Beck, Міхаель Бек: *michael.beck.germ@gmx.de*
Jutta Behnen, Ютта Бенен: *behnen@daad.de*
Christiane Bolte-Costabiei, Крістіане Больте-Костабі: *chbolte@yahoo.de*
André Böhm, Андре Бьом: *daad.boehm@gmail.com*
Elena Bondarenko, Єлена Бондаренко: *elena.w.bondarenko@gmail.com*
Kati Brunner, Каті Бруннер: *brunner@gedankendach.org*
Olga Dzykovich, Ольга Дзикович: *dzykovich@gmail.com*
Jürgen Ehrenmüller, Юрген Еренмюллер:
juergen.ehrenmueller@oead-lektorat.at
Carsten Grunwaldt, Карстен Грунвальдт: *carstengrunwaldt@posteo.de*
Ivanna Holub, Іванна Голуб: *ivanka_holub@yahoo.com*
Hans-Werner Huneke, Ганс-Вернер Гунеке: *huneke@ph-heidelberg.de*
Danny Klapper, Данні Клаппер: *daad.knu@posteo.de*
Svitlana Ivanenko, Світлана Іваненко: *swetlaiw@ukr.net*
Ludmilla Klotz, Людмила Клотц: *daad-knlu@ukr.net*
Anja Lange, Аня Ланге: *anja.dsc@gmail.com*

Lukas Mayrhofer, Лукас Майргофер:
lukas.mayrhofer@kulturundsprache.at
Olena Menschykova, Олена Меньшикова: *helen369@mail.ru*
Olaf Mittelstraß, Олаф Міттельштрасс: *omittelstrass@yahoo.de*
Larysa Oleksyschyna, Лариса Олексишина: *larysa_oleksyshyna@ukr.net*
Shevchenko Olga, Ольга Шевченко: *shevlad-sumy@mail.ru*
Alla Paslavska, Алла Паславська: *alla@mail.lviv.ua*
Rostyslav Pylypenko, Ростислав Пилипенко: *rostphil@ukr.net*
Jörg-Matthias Roche, Йорг Маттіас Рохе: *roche@daf.lmu.de*
Iryna Slobodtsova, Ірина Слободцова: *slobodirina@mail.ru*
Svitlana Sotnykova: *svitlana_sotnykova@ukr.net*
Jennifer Swanda, Дженніфер Сванда: *J.Swanda@klett-sprachen.de*
Viktoria Syno, Вікторія Синьо: *vika.syno@gmx.de*
Yves-Oliver Tauschwitz, Ів-Олівер Таушвіц: *daad-lektor@mail.ru*
Almuth Tharan, Альмут Таран: *almuth.tharan@ufu.de*
Andrii Tsisar, Андрій Цісар: *atsisar@yahoo.de*
Regina Uhlen, Регіна Улен: *regina.uhlen@hotmail.de*

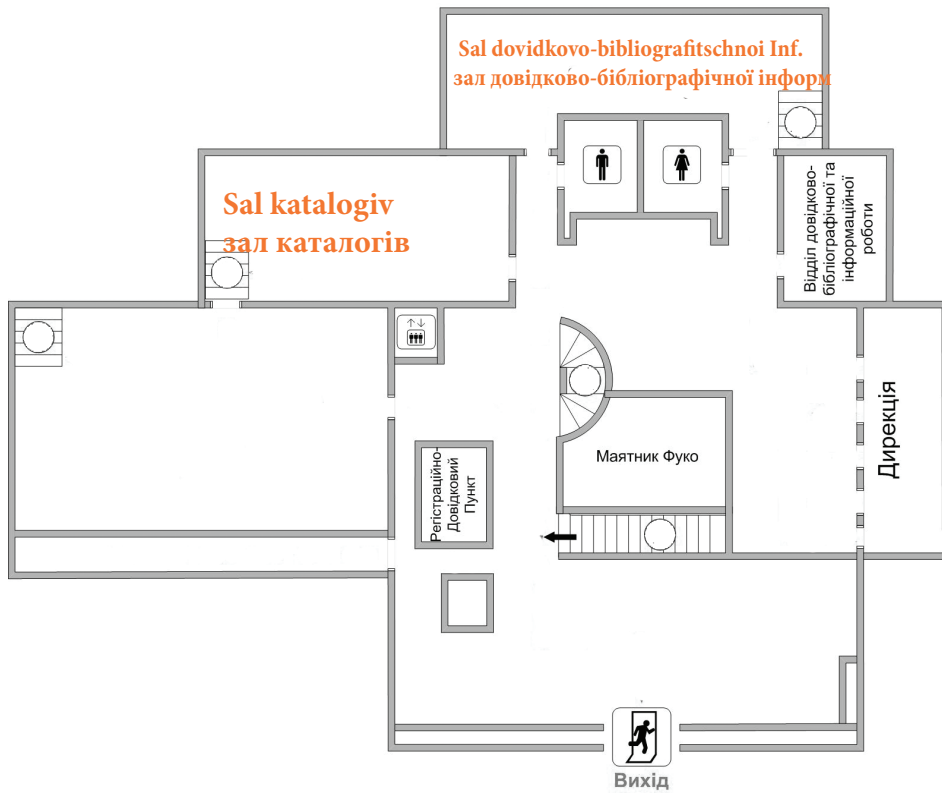
Jakob Walosczyk, Якоб Валоцик: *jakob.walosczyk@gmx.de*

Ewa Żebrowska, Ева Жебровська: *zebrowska.ewa@uw.edu.pl*

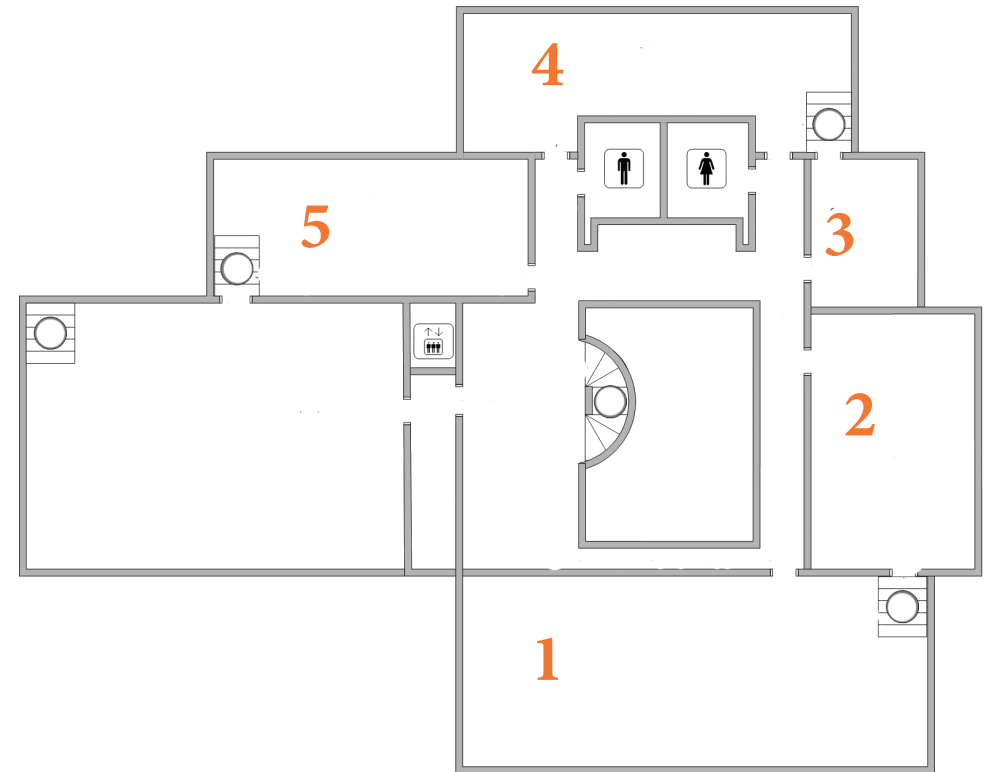
Natalie Zhdanova, Наталія Жданова: *nataliezhdanova@yahoo.de*

Raumpläne

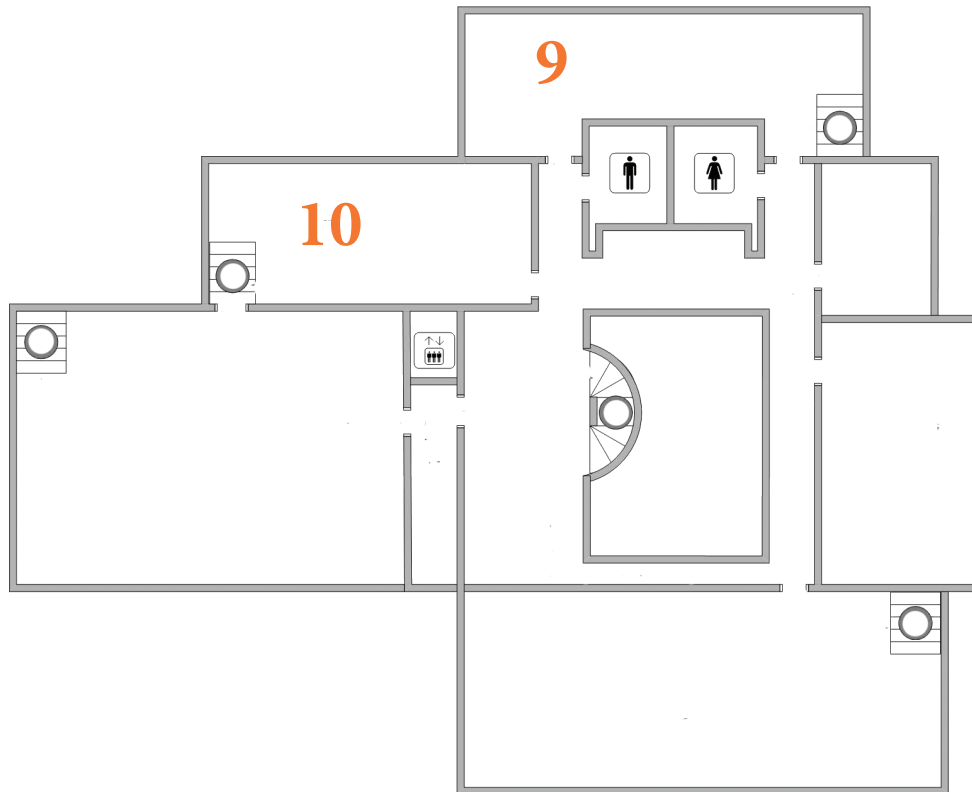
Erster Stock Перший поверх

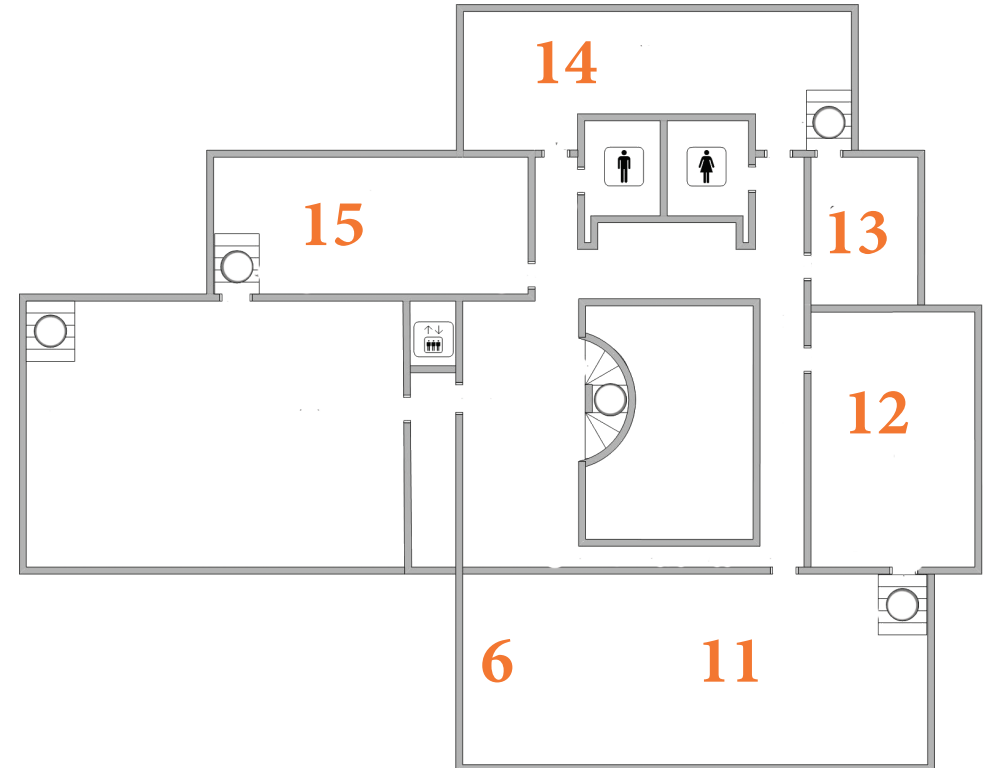
Dritter Stock Третій поверх

Vierter Stock Четвертый поверх

Sechster Stock Шостий поверх

Förderer

Auswärtiges Amt

BMB

Bundesministerium
für Bildung

Cornelsen

Hueber

Freude an Sprachen

DAAD

**GOETHE
INSTITUT**

**Hanns
Seidel
Stiftung**

oead
Kooperationsbüro
Lemberg

L Langenscheidt

